نیم قرن با انجمن ریاضی ایران

گزارش برگزاری پنجاهمین کنفرانس ریاضی ایران

فرشید عبدالهی* (دبیر کنفرانس)

در سال ۱۳۴۹ اولین کنفرانس ریاضی ایران به ابتکار دانشگاه شیراز، توسط این دانشگاه برگزار گردید و از آن به بعد سالانه و تحت هر شرایطی، این کنفرانس توسط دانشگاه‌های ایران و با همکاری انجمن ریاضی ایران به طور مرتب برگزار شده است. دانشگاه شیراز میزبان اولین، پنجمین، پانزدهمین و بیست و هفتمین کنفرانس ریاضی ایران بود و افتخار میزبانی پنجاهمین کنفرانس را نیز به‌دست آورد. مراسم افتتاحیه این کنفرانس روز دوشنبه ۴ شهریور ۱۳۹۸ در تالار شهید دستغیب مجتمع فرهنگی و رفاهی دانشگاه شیراز با حضور تعداد کثیری از پیشکسوتان، صاحب‌نظران و پژوهش‌گران جامعه علمی ریاضی داخل و خارج از کشور برگزار شد.

در ابتدا دکتر نادگران رئیس محترم دانشگاه شیراز، ضمن خیرمقدم و خوش‌آمدگویی به مهمانان و تقدیر و تشکر از برگزارکنندگان کنفرانس، فرمودند دانشگاه شیراز افتخار برگزاری اولین کنفرانس ریاضی کشور را که ۵۰ سال پیش با همت و عزم جدی استادان فرهیخته خود برگزار نمود، در کارنامه خود دارد و اینک پنجاهمین آن را با یادی از گذشته پی می‌گیرد. ایشان در ادامه این مراسم گفتند: بی‌توجهی، بی‌اقبالی و عدم اهتمام ویژه به علوم پایه عمدتاً و علوم ریاضی خصوصاً به تدریج باعث ویرانی زیرساخت‌های علمی کشور می‌شود. دکتر نادگران علوم پایه را سرچشمه جوشان و زلال زیرساخت‌های علمی کشور دانستند و گفتند: علوم پایه سرمایه بزرگ در گردش است که سودآور است. علوم پایه ارتباطات علمی با جوامع بین‌المللی را استمرار و توسعه می‌بخشد و کشور را با صلابت و قدرت در مرزهای دانش حفظ می‌کند. وی انحراف از مسیر ناب و روشن علوم پایه را موجب این دانست که بقیه علوم و فنون نیز دستخوش بی‌ثباتی و تردید گردیده و عمق داشته‌های علمی را کاهش می‌دهد و از دستاوردهای آن محروم می‌کند. رئیس دانشگاه شیراز ادامه دادند: حتی علوم پزشکی و سلامت جامعه نیز زمانی کامل است که از دستاوردهای ذی‌قیمت علوم پایه بهره ببرند. بروز و ظهور و ماندگاری ایده‌های نو در حوزه تکنولوژی نیز بی‌شک برخاسته از اهتمام به علوم پایه است. ایشان آمار نگران‌کننده داوطلبان کنکور در گروه تجربی و مقایسه آن با آمار داوطلبان گروه ریاضی را زنگ خطری برای کشور عنوان کردند و گفتند: این معضل نشان از حذف تدریجی و غیرقابل برگشت از اندیشه‌های ناب و فاخر علمی دارد. در این رابطه باید یادآوری کرد اهمیت موضوع باید برای عموم مردم در قالب کار فرهنگی و تغییر زیرساخت‌های ذهنی روشن شود. در ادامه، ایشان به بیان توانایی‌های دانشگاه شیراز و نقش آن در جامعه علمی کشور پرداختند.

برنامه با بازپخش سخنرانی خوش آمدگویی دکتر جواد بهبودیان که در اولین کنفرانس ریاضی ایران ایراد شد، ادامه یافت و گفتگوهای زنده‌یاد دکتر منوچهر وصال در میزگرد «چه کنیم ریاضیات بهتر تدریس شود» از اولین کنفرانس ریاضی بازپخش گردید. این بازپخش آنچنان اثری در شرکت‌کنندگان داشت که چندین بار در جلسات متفاوت و تا آخرین روز کنفرانس به آن استناد شد.

در ادامه رئیس محترم انجمن ریاضی ایران، جناب آقای دکتر واعظ پور، پنجاه سال برگزاری به طور ممتد و بدون وقفه این کنفرانس را نشان از اهتمام به دانش ریاضی در کشور دانستند و در عین حال چالش امروزی دانش ریاضی را عدم استقبال از رشته ریاضی به ویژه نزد دانش آموزان دانسته و تصریح کردند: حال علم ریاضی در کشور خوب نیست. وی با بیان این‌که آینده بسیار تاریکی را می‌شود به خاطر ضعف ریاضی برای مملکت تصور کرد، افزودند: اصلاح کنکور در سال

۸۶ در مجلس شورای اسلامی مطرح شد، اما متاسفانه به دلیل نفوذ مافیای کنکور این طرح پس از ۵ سال از دستور کار خارج شد. ایشان تاکید کردند: متاسفانه آموزش ریاضی در دوره ابتدایی نیز کافی نیست و خرید خدمت هم به آموزش ابتدایی خسارت زده است و دانش آموزان را از همان دوره ابتدایی از ریاضی فراری می‌دهد. به گفته رئیس انجمن ریاضی ایران، کاهش جایگاه اجتماعی استادان و آموزگاران ریاضی آسیب‌زاست و ایجاد دانشگاه‌های متعدد دیگر مشکل جدی این رشته به شمار میرود، در حالی‌که نبود پژوهش معضل دیگری است که این رشته را تهدید می‌کند.

در ادامه، پیام پروفسور کارلوس ای. کِنیگ [1] رئیس محترم اتحادیه بین‌المللی ریاضی، قرائت شد. ایشان در این پیام عنوان کردند: من به عنوان رئیس «اتحادیه بین‌المللی ریاضی»، این پیام را برای عرض تبریکات صمیمانه اتحادیه به مناسبت پنجاهمین کنفرانس سالانه ریاضی در ایران و نزدیک به پنجاه سال فعالیت انجمن ریاضی ایران، می‌فرستم. جامعه بین‌المللی ریاضی، به میراث درخشان ریاضیات ایران و خدمات بسیار برجسته اخیر ایران به ریاضی، بسیار احترام می‌گذارد. اتحادیه بین‌المللی ریاضی، به سال‌های متمادیِ همکاری با جامعه ریاضی ایران می‌نگرد و مجدداً گرم‌ترین تبریکات خود را به انجمن ریاضی ایران تقدیم می‌کند.

از دیگر سخنرانان مراسم افتتاحیه جناب آقای دکتر ایمان افتخاری، رئیس محترم صندوق حمایت از پژوهشگران و فناوران کشور بودند که به تشریح فعالیت‌های این صندوق و نحوه استفاده از حمایت‌های صندوق توسط پژوهشگران پرداختند.

سخنران بعدی مراسم افتتاحیه، دبیر پنجاهمین کنفرانس ریاضی ایران بود. وی ضمن خوش آمدگویی به حاضرین و سپاس از کلیه دست‌اندکاران و حامیان کنفرانس گفت: نخستین کنفرانس ریاضی ایران به ابتکار دانشگاه شیراز در سال ۱۳۴۹ برگزار شد و اکنون پس از نیم قرن، پنجاهمین کنفرانس ریاضی ایران هم به میزبانی دانشگاه شیراز برگزار می‌شود. ایشان ادامه دادند: امسال همزمان با برگزاری پنجاهمین کنفرانس ریاضی ایران، جشن نیم قرن فعالیت انجمن ریاضی ایران برگزار می‌شود که از انجمن‌های علمی موفق است. خروج از قالب‌های سنتی و توجه ویژه به کاربردها و فناوری‌های نوین مانند ریاضیات صنعتی، نظریه اطلاعات کوانتومی، ریاضیات پزشکی، ریاضیات مالی و نقش ریاضیات در کارآفرینی و دانشگاه‌های نسل سوم از جمله برنامه‌های اصلی پنجاهمین کنفرانس ریاضی ایران است.

دبیر کنفرانس تعداد مقالات رسیده به دبیرخانه کنفرانس را ۷۹۶ مقاله اعلام کرد، که پس از داوری، ۲۶۷ مقاله به صورت سخنرانی و ۱۳۳ مقاله در قالب پوستر مورد تایید قرار گرفت. دکترعبدالهی محورهای اصلی این کنفرانس را، آنالیز ریاضی، جبر، هندسه، آنالیز عددی، احتمال و کاربردها، معادلات دیفرانسیل، علوم کامپیوتر و کارآفرینی اعلام نمودند.

در ادامه، دکتر رحیم زارع نهندی، به معرفی جوایز انجمن ریاضی ایران پرداختند. سپس آقایان دکتر حمید نادگران، دکتر مهدی بهزاد، دکتر فرشید عبدالهی، دکتر سید منصور واعظ‌پور، دکتر سعید اعظم (رئیس هیئت امنای جایزه دکتر ریاضی کرمانی)، دکتر بیژن طاهری (رئیس هیئت امنای جایزه دکتر مصاحب)، دکتر محمد جلوداری ممقانی (رئیس هیئت امنای جایزه دکتر شفیعیها)، دکتر مهدی ریاضی کرمانی و خانم دکتر زهرا گویا (رئیس هیئت امنای جایزه دکتر فاطمی) جهت اهدای جوایز به جایگاه دعوت شدند.

پس از پایان مراسم افتتاحیه و پذیرایی، مراسم نیم قرن فعالیت انجمن ریاضی ایران با سخنرانی دکتر واعظ پور شروع شد. سپس با حضور آقایان دکتر مهدی بهزاد، دکتر واعظ‌پور، دکتر ایرانمنش، دکتر عبدالهی، دکتر تومانیان و دکتر کرم‌زاده در جایگاه، از تمبر نیم قرن فعالیت ریاضی ایران رونمایی شد. در ادامه، آقایان دکتر بهزاد، دکتر تومانیان و دکتر کرم‌زاده سخنرانی کردند. در پایان خانم دکتر فرشته ملک گزارشی از چگونگی شکل‌گیری و فعالیت کمیته بانوان انجمن ریاضی ایران ارائه دادند.

میزگرد راه‌های اعتلای ریاضی کشور

این میزگرد در عصر روز اول کنفرانس برگزار شد. سخنرانان اصلی میزگرد دکتر تومانیان رئیس شاخه ریاضی فرهنگستان علوم، دکتر واعظ‌پور رئیس انجمن ریاضی ایران، دکتر قیراطی مسئول مسابقات ریاضی دانشجویی کشور، دکتر پارسیان رئیس سابق کمیته تخصصی علوم ریاضی شورای برنامه ریزی درسی وزارت عتف، دکتر کرم‌زاده از استادان پیشکسوت ریاضی و دکتر عبدالهی دبیر پنجاهمین کنفرانس ریاضی ایران بودند. بحث‌ها و تبادل نظرهایی پیرامون موضوع، به شرح زیر بعمل آمد:

دکتر عبدالهی: همانگونه که در مراسم افتتاحیه اعلام کردم، تا پایان پنجاهمین کنفرانس ریاضی ایران، بیانیه کنفرانس براساس بحث‌های انجام شده در طی ایام کنفرانس تهیه و در مراسم اختتامیه نهایی گردیده، سپس انتشار می‌یابد. به کمک انجمن ریاضی ایران و تعدادی از همکاران ارجمند، موارد عنوان شده در بیانیه، پیگیری و در پنجاه و یکمین کنفرانس ریاضی ایران، که در کاشان برگزار می‌شود، گزارشی از آن داده خواهد شد. امید که این روال برای کنفرانس‌های

[1] Carlos E. Kenig

بعدی نیز ادامه یافته و به یک رویه در کنفرانس‌ها تبدیل شود. عنوان این میزگرد «راه‌های اعتلای ریاضی در کشور» است. ابتدا هرکدام از سخنرانان اصلی حاضر در جایگاه نظرات خود را پیرامون موضوع میزگرد گفته و سپس شرکت کنندگان دیدگاه‌های خود را بیان می‌نمایند. در پایان جمع‌بندی می‌کنیم.

دکتر تومانیان: در قسمت اول سخنرانی خود آمار و اطلاعاتی می‌دهم و در قسمت دوم در خصوص راه‌های اعتلای ریاضی صحبت می‌کنم. رشد بی رویه دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی به علت توجه صرف به مدرک‌گرایی، تعداد ۲۸۵۹ واحد آموزشی، غیر از علوم پزشکی در ایران وجود دارد که به تفکیک، ۵۰۵ واحد دانشگاه آزاد، ۵۲۲ پیام نور، ۱۰۱۱ علمی کاربردی، ۱۶۹ فنی و حرفه‌ای، ۱۰۳ فرهنگیان، ۳۱۷ غیر انتفاعی، ۱۴۱ واحد وابسته به وزارت علوم و ۳۳ واحد وابسته به سایر دستگاه‌های دولتی می‌باشند. بر اساس آمار یونسکو، در طول شش سال، از ۲۰۰۵ تا ۲۰۱۱، تعداد ثبت نام کنندگان در کنکور از دو میلیون نفر به چهار میلیون نفر افزایش یافت، یعنی ۱۰۰ درصد افزایش و در حالی که این عدد در هند ۳۵.۳ درصد است. تعداد واحدهای آموزش عالی در ایران از چین با ۲۴۸۱ واحد و از هند با ۱۶۲۰ واحد دانشگاهی بیشتر است که این خود باعث بی‌اعتنایی به رشته‌ها به خصوص رشته ریاضی می‌شود. بر اساس گزارش CICS در کشورهای توسعه یافته تعداد واحدهای دانشگاهی کمتر از ۵۰۰ واحد است. به عنوان مثال آلمان ۴۱۲، انگلیس ۲۹۱، کانادا ۳۲۹، ایتالیا ۲۳۶ و هلند ۴۲۳ واحد دانشگاهی دارند. از میان دانش‌آموختگان دانشگاه‌های ایران ۴۲ درصد آن‌ها بی‌کارند و بر اساس آمار وزارت کار ۸۵ درصد از مشاغل در ایران با تحصیلات دانشگاهی تناسبی ندارند. میزان مهاجرت نخبگان در سال ۲۰۱۴ از رشدی معادل ۱۶ درصد و برابر ۱۱۳۰۰ مورد برخوردار گردیده است. همچنین بر اساس آمار IMF، سالانه ۱۵۰ تا ۱۸۰ هزار نفر نخبه از کشور خارج می‌شوند. این‌ها اطلاعاتی هستند که می‌توانیم با کمک آن‌ها بگوییم چرا در ایران آموزش، به خصوص آموزش ریاضی، به این روز گرفتار آمده است.

دکتر قیراطی: براساس آمارهای موجود که تعدادی از آن‌ها توسط دکتر تومانیان اعلام شد، باید بگویم که از جایگاهی که باید اعتلا یابیم بسیار دور هستیم. قسمتی از آن را براساس مسئولیتی که در انجمن بر عهده من است عنوان می‌کنم. دانشجویانی که توانمند هستند، مهاجرت می‌کنند و من همان عنوان فرار مغزها را به کار می‌برم، هر چند عده‌ای معتقدند این همان چرخش مغزهاست. بدون بحث بر سر این مفهوم، عده‌ای از کشور مهاجرت می‌کنند. این‌ها گل سر سبد ریاضیات در سطح دانشجویی هستند و بعدها می‌توانند نیروهای بسیار خوب و کارآمدی باشند. من هم آماری در اختیار شما قرار می‌دهم. از سه نفر اول سی و هشتمین مسابقهٔ ریاضی که در ماهان کرمان برگزار شد، در حال حاضر نفر اول و سوم در دانشگاه استنفورد و نفر دوم در دانشگاه امپریال کالج لندن هستند و از سه نفر اول سی و نهمین مسابقات دانشجویی که در یزد برگزار شد، نفر اول در ایران است ولی کار ریاضیات انجام نمی‌دهد، نفر دوم تورنتو و نفر سوم هاروارد هستند. به همین نحو در سال‌های دیگر اتفاقی مشابه رخ داده است. به چند سال اخیر هم نظری بی‌افکنیم، این‌ها به مرحله‌ای نرسیده‌اند که بخواهند بروند، اما احتمال رفتن آن‌ها نیز وجود دارد، همچنان که در گذشته این‌گونه بوده است. پرسش اصلی این است، چه دلیلی وجود دارد که این افراد می‌روند؟

دکتر کرم‌زاده: آمارهایی که دوستان دادند، نشان می‌دهد که چرا وضعیت این‌گونه است، ولی چه باید کرد؟ جامعه ریاضی، انجمن ریاضی ایران، استادان ریاضی و معلمان ریاضی چه کار می‌توانند بکنند؟ وضعیت مهاجرت نخبگان به گونه‌ای فراگیر شده که حتی یکی از نخبگان در حضور رهبری به آن اشاره کرده است. فیلم‌های آن در فضای مجازی وجود دارد. به نظر من مسئله اصلی از آموزش و پرورش شروع می‌شود و جای اساسی هر مملکتی آموزش و پرورش آن است. چند سال پیش با ۱۲ نفر از اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های ایران در کنفرانس ریاضی که در مجارستان برگزار شد، شرکت کردیم. این در حالی بود که از کشورهای دیگر معلمان نیز شرکت کرده بودند. به عنوان مثال از ژاپن ۴۰ معلم شرکت کرده بودند. متاسفانه در مملکت ما معلمان جایگاهی ندارند و وضعشان نامناسب است. افرادی با رتبه‌های سی یا چهل هزار به عنوان معلم استخدام می‌شوند و این بسیار وحشتناک است. وقتی این را قبول کنیم که افراد با ضعف علمی بالا معلم شوند، معلوم می‌گردد که آینده فرزندان ما چه خواهد شد. بنابراین ریشه این مشکلات را باید در آموزش و پرورش جستجو کنیم. هیچ‌گاه آموزش و پرورش ما به دنبال جذب بهترین‌ها به عنوان معلم نبوده است. من اسم کنکور را وحشت سیاه گذاشته‌ام، چون نه تنها دانش‌آموزان را فعال نمی‌کند، بلکه بر روی زندگی خانواده‌ها تاثیر منفی می‌گذارد. زندگی خانواده‌ها از دو سال قبل از کنکور فرزندشان مختل شده و تمام تلاش پدر و مادر صرف موفق شدن فرزند در کنکور می‌شود. تمام روابط خانوادگی، اجتماعی و سرمایه صرف این موضوع می‌شود. هر چند ممکن است خانواده‌ها چیزی عنوان نکنند، اما در یک وحشت به سر می‌برند. در اکثر نقاط جهان این‌گونه نیست و همگی به صورت طبیعی به

زندگی خود ادامه می‌دهند. هرسال هزینه زیادی صرف می‌شود تا تکلیف کنکور مشخص شود و این در حالی است که بجز استرس برای دانش‌آموز و خانواده وی هیچ برآیند علمی ندارد. سیستم کنکور کاملاً غلط است. ژاپن بعد از جنگ جهانی، اصلاح آموزش و پرورش خود را در اولویت قرارداد و همه چیز را تحمل کرد. ژاپن این عقیده را داشت که مهندس خوب، وزیر خوب، رئیس جمهور توانمند و کاردان توسط این مدارس پرورش می‌یابد. در ژاپن رشته معلمی کنکور دارد و این در حالی است که رشته‌هایی چون پزشکی، مهندسی، ریاضی و ... کنکور ندارند. بهترین‌ها جذب معلمی می‌شوند. بهترین‌های ما این‌گونه نیستند و بر اساس علاقه انتخاب رشته نمی‌کنند و بیشتر با در نظر گرفتن مسائل اقتصادی و فشار خانواده‌ها رشته خود را انتخاب می‌نمایند. اگر دولت ما هم تلاش خود را بنماید، معلمان خوب با حقوق مکفی استخدام کند و با استفاده از افراد متخصص و آگاه تغییرات اساسی در آموزش و پرورش بدهد، آن‌گاه بعد از ۱۲ سال محصولات خوب از دل مدارس تحویل جامعه داده می‌شود. اصلاح کنکور هم بدون اصلاح آموزش و پرورش اثری در بهبود سیستم ندارد و مشکلات را نمی‌توان مقطعی حل کرد.

دکتر پارسیان: بخشی از مشکل یا مسئله مبتلابه جامعه امروز ما در ارتباط با علوم ریاضی، به خود ما بر می‌گردد، بخشی از آن به جامعه و بخش دیگر به دولت یا حاکمیت برمی‌گردد. فسادی به جانمان افتاده که این فساد هم چند جانبه است، فهرست‌وار مطالبی را عرض می‌نمایم و هر کدام را که خواستید برایتان بیشتر توضیح می‌دهم. باور من بر این است که برای حل مشکل، ادغام دانشگاه‌های دولتی در استان‌ها و کاهش آن‌ها به حداکثر پنجاه دانشگاه دولتی و رعایت استقلال دانشگاه‌ها ضروری است. اگر واقعاً بخواهیم وضعیت نابسامان را روبراه کنیم به پنجاه دانشگاه دولتی بیشتر نیاز نیست، نمی‌گویم دانشگاه‌ها منحل شوند، بلکه دانشگاه‌ها باید ادغام گردند. بازنگری و اصلاح آیین‌نامه ارتقاء و واسپاری تدوین آن به دانشگاه‌ها ضروری است. به عبارت دیگر لزومی ندارد آیین‌نامه ارتقای دانشگاه تهران با دانشگاه شیراز و یا سایر دانشگاه‌ها یکسان باشد و بر اساس صلاحیت‌ها و داشته‌های خود، بایستی آیین نامه خود را بازنگری و تنظیم نمایند.

ضرورت ندارد همه دانشگاه‌های کشور دوره تحصیلات تکمیلی داشته باشند، برخی از دانشگاه‌ها می‌توانند کارشناس خوب تربیت کنند. امروز صبح حرف‌هایی را که در افتتاحیه شنیدم واقعا لذت بردم، به خصوص از کارهایی که زنده یاد منوچهر وصال در دانشگاه شیراز انجام داده بودند. برقراری پرداخت ماهیانه مستمر به دانشجویان واجد شرایط تحصیلات تکمیلی در مقابل کار در گروه یا بخش. آن‌هایی که هم سن من هستند، به یاد دارند که در زمان دانشجویی به ما پولی می‌دادند که کفاف زندگی را می‌داد، نیاز به گرفتن پول از خانواده نداشتیم و به اندازه‌ای بود که زندگی ما تأمین می‌شد. فکر کنم در دانشگاه پهلوی ۱۵۰۰ تومان مستمری ماهیانه می‌دادند.

متأسفانه مرکز آمار ایران در چهل سال گذشته با ندادن آمار نیازمندی‌ها به همه و از جمله وزارت عتف جفا کرده است. در طول این مدت هیچ‌گاه اعلام نشده در سال چقدر نیاز به کارشناس، کارشناس ارشد و دکتری ریاضی است. این از وظایف مرکز آمار ایران است. مقاله‌ای تحت عنوان «واگذاری پذیرش دانشجو به دانشگاه‌ها و حذف کنکور در حالت فعلی» نوشته‌ام که در خبرنامه انجمن ریاضی ایران به چاپ رسیده است. دوستان علاقمند می‌توانند به خبرنامه مراجعه کنند. اعتقاد بنده این است که پذیرش دانشجو بایستی به دانشگاه‌ها واگذار شود. این به معنی حذف کنکور نیست، حتی در آمریکا هم به نوعی کنکور هست و امتحان سطح گرفته می‌شود و دانشگاه‌ها بر اساس نمره آن و لحاظ نمودن سایر شرایط، دانشجو پذیرش می‌نمایند.

مسئله مهم دیگری که از آن غافل شده‌ایم و شاید هم آفت بزرگی باشد، حذف بورسیه برای رتبه‌های اول ارشد است. به اعتقاد من اگر امکان برقراری بورس تحصیل خارج از کشور برای دانش‌آموختگان رتبه اول کارشناسی ارشد در رشته‌های علوم ریاضی و فیزیک دوباره برقرار شود، خیلی از مشکلات و مسائل حل خواهد شد، زیرا افرادی که از این بورسیه‌ها استفاده می‌کنند، با اطلاعاتی به روز برمی‌گردند و با وضعیت کنونی، این اطلاعات و دانش نوین به گونه‌ای از جامعه ما گرفته شده است.

براساس آمار موجود، سال‌های ۹۳، ۹۴ و ۹۵، در مجموع، ۲۱۰ دانشجوی دکتری در رشته آمار پذیرش شده‌اند و در پایان سال ۹۹، تقریباً همه آن‌ها دانش آموخته شده و برای حداکثر ۱۰ نفر از آن‌ها کار وجود دارد. به عبارت دیگر ۲۰۰ دکتری آمار بیکار خواهیم داشت. این برای سایر رشته‌ها، از جمله ریاضی، فیزیک و ... نیز برقرار است. این را گفتم که مقدار بیشتری دقت به خرج دهیم.

دکتر واعظ‌پور: من در مراسم افتتاحیه، در خصوص چالش‌ها و اعتلای ریاضی، مقداری از صحبت‌ها را گفتم. ملت برای دو چیز خوب پول خرج می‌نمایند، یکی برای سلامت و دیگری برای فرزندان خود و همین باعث گرفتاری شده است. می‌پرسید چگونه؟ برای سلامتی پول داده‌اند، درآمد پزشکان و هزینه بیمارستان‌ها بالا رفته و زمانی که این دو بالا رود، مردم برای پزشک شدن فرزندانشان خرج

می‌کنند و این باعث رشد قارچ گونه مؤسسات کنکور و تبلیغات بی‌رویه برای جذب مشتری می‌شود. این تبلیغات باعث هجوم افراد به رشته پزشکی می‌گردد و اشخاص کمتر به رشته‌های دیگر و انتخاب آن‌ها توجه می‌کنند. بعد که بررسی می‌کنیم، مشاهده می‌شود که سیاست نیز با آن قاطی شده است. چگونه؟ مثلاً همین استان فارس، از شمال آن که وارد می‌شویم در شهرستان آباده به تازگی دانشگاه تأسیس شده است و یا اقلید از چند سال پیش دانشگاه دارد و یا بقیه جاها. پرسش من این است که با وجود دانشگاه شیراز در استان فارس، چرا در شهرستان‌ها دانشگاه تأسیس می‌شود. می‌گویند نماینده مجلس سراغ وزیر می‌رود و می‌گوید یا مجوز بده و یا استیضاح می‌شوی و به زور مجوز می‌گیرد. یا در جلسه کمیته تخصصی شورای گسترش که عضو آن بودم، اعتراض کردم که چرا این‌قدر مجوز می‌دهید؟ می‌گویند نمی‌توانیم ندهیم، فشار نماینده یا مسئولین شهر است که بایستی برای آن شهر این‌قدر ظرفیت داده شود. این‌ها دست به دست هم داده و مشکلات را بوجود می‌آورند. باید یک حرکت دسته جمعی شروع شود و این مشکلات به سطح جامعه آورده شود. همه دست به دست هم داده و در رسانه‌ها و فضای مجازی گفته شود و به آحاد جامعه در خصوص مشکلات علوم ریاضی آگاهی داده شود. یک سری از مشکلات به آموزش ابتدایی و کنکور برمی‌گردد. به دنبال این هستیم که در انجمن ریاضی ایران حرکتی بر علیه کنکور راه‌اندازی شود. کنکور حذف شدنی نیست و نیاز به کنکور هست، اما باید اصلاح شود. حذف کنکور یک شعار انحرافی است که مافیای کنکور راه انداخته که هیچ‌کس نتواند آن را حذف نماید. مجدداً تکرار می‌کنم، کنکور حذف شدنی نیست و باید اصلاح گردد.

سپس از حاضرین در جلسه درخواست شد تا نظرات خود را بیان نمایند که در ادامه گزیده‌ای از آن‌ها ذکر شده است.

دکتر زنگنه: ابتدا آماری از چگونگی انتخاب رشته توسط داوطلبان پذیرفته شده در دانشگاه صنعتی شریف را ارائه می‌دهم. در انتخاب رشته، اولویت‌های انتخابی این‌گونه بود، اول مهندسی کامپیوتر، سپس مهندسی برق، در مرحله بعدی علوم کامپیوتر و در رتبه پنجم هم رشته ریاضی قرار داشت و خیلی از رشته‌های مهندسی بعد از ریاضی انتخاب شده‌اند.

یکی از مشکلات ما این است که مأموریت دانشگاه‌های ایران مشخص نیست، به عبارت دیگر چرا دانشگاه تأسیس کرده‌ایم؟ به عنوان مثال در یک شهرستان دور افتاده دانشگاهی که راه افتاده می‌خواهد چه کار کند؟ دانشگاه دو وظیفه اصلی دارد، یکی ارتقای علم و دانش است و دیگری ارتقای فرهنگ آن منطقه و جامعه. به عبارت دیگر وجود دانشگاه خوب است و تعداد زیاد دانش آموخته هم خوب است، اما برای چه خوب است؟ من به یکی از دانشگاه‌های دور افتاده رفته بودم و فکر می‌کردم که وجود دانشگاه در یک شهر کوچک خوب است و اعضای هیئت علمی آن دانشگاه می‌توانند تاثیر خوبی بر فرهنگ دانشگاه بگذارند و فرهنگ آن را ارتقاء دهند. متأسفانه بعداً دیدم که، مثلاً اعضای هیئت علمی گروه ریاضی آن دانشگاه در اتاق‌های در بسته و به صورت کاملاً منزوی از جامعه به نوشتن مقاله مشغول هستند و هیچ ارتباطی با جامعه ندارند. چرا باید از اعضای هیأت علمی یک چنین دانشگاهی انتظار نوشتن و چاپ مقاله داشته باشیم؟ ما نیاز به دانشگاه‌های متنوعی داریم و همهٔ دانشگاه‌ها نباید پژوهش محور باشند و نیاز به دانشگاه خوب است و این باید خوش‌تعریف باشد. همهٔ دانشگاه‌ها نیاز به داشتن دوره‌های تحصیلات تکمیلی ندارند. کار تعدادی از دانشگاه‌ها باید پژوهش و توسعهٔ علم باشد و تعداد آن‌ها محدود است و دانشگاه‌های دوم و سوم باید به ارتقای فرهنگ منطقه کمک نمایند.

دکتر اسلامی: عوامل مختلفی در جامعه وجود دارد و راهکارهایی که ارائه می‌شود بدون توجه به عوامل سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و غیره است. در جامعه‌ای با فساد اقتصادی زیادی به سر می‌بریم و فساد یک امر طبیعی شده و فساد علمی نیز مملکت را گرفته است و بایستی آن را ریشه کن کرد. نمی‌توانیم بگوییم تنها آموزش و پرورش باید اصلاح شود، آموزش و پرورش اصلاح شدنی نیست، مگر این‌که مجلس ما اصلاح گردد و نمایندگان اصلح و دلسوز انتخاب شوند. باید کلیه جوانب در نظر گرفته شده و راه حل‌ها با در نظر گرفتن آن‌ها ارائه گردد.

دکتر نیکنام: گفته‌ایم راه‌های اعتلای ریاضی. باید ببینیم در چه وضعیتی قرار داریم. به فرض حذف کنکور، چه کسی دیگر به رشته ریاضی می‌آید؟ با همان نمرات به رشته‌های دیگری می‌روند. راه حل اصلی کارآفرینی برای رشته ریاضی است. این حرف‌هایی که تاکنون گفته شده است همگی تکراری است و همان‌گونه که دکتر عبدالهی در مراسم افتتاحیه عنوان نمودند، در میزگرد سال ۱۳۴۹ در اولین کنفرانس ریاضی ایران حرف‌هایی زده شده است که ما نیز اکنون می‌گوییم. من در این جلسات زیاد بوده‌ام، می‌نشینیم، صحبت می‌کنیم و بیانیه هم صادر می‌کنیم. این میزگرد اعتلای ریاضی کشور است، آیا حذف کنکور می‌تواند ریاضی را اعتلا دهد؟ و یا حذف دانشگاه‌ها که مثل قارچ سبز شده‌اند می‌تواند باعث اعتلای ریاضی شود؟ وقتی برای ریاضی کاری نباشد، کسی به رشته ریاضی نمی‌آید. بایستی همگان، به خصوص مسئولین تراز اول، به

کاربردهای ریاضیات و اهمیت آن پی ببرند. این‌که ما اینجا بنشینیم و بین خودمان حرف بزنیم فایده‌ای ندارد و وقت خودمان را تلف می‌کنیم. برای اعتلای ریاضی باید موقعیت کنونی و مافیایی که دکتر واعظ پور به آن اشاره کردند را در نظر گرفته و اقدام کرد.

دکتر شریف: حدود ۲۷۰۰ موسسه آموزش عالی در کشور داریم که بیشترین آن در استان فارس است، یعنی ۱۸۳ که با احتساب مراکز پژوهشی ۲۱۱ موسسه آموزش عالی در استان فارس داریم. بنده مسئول آمایش استان فارس شده‌ام و بایستی با مسئولین استان در خصوص ادغام و مأموریت‌گرا نمودن آن‌ها وارد مذاکره شوم. متأسفانه مقاومت و جبهه‌گیری وحشتناکی وجود دارد. کارخانه‌های مدرک سازی زیادی درست شده است و خودمان نیز مقصر هستیم. با سرعت بالایی دانش‌آموخته به بازار ارائه می‌دهیم. به عده‌ای جوان بی‌گناه داریم مدرک می‌دهیم و راننده اسنپ تولید می‌کنیم. سوار اسنپ که می‌شوید از راننده بپرسید که مدرکش چیست؟ فکر نکنم زیر لیسانس گیرتان بیاید و این یک فاجعه است. ما رتبه سوم مهندسین در دنیا را داریم، ولی چرا وضعیت صنعت ما این‌گونه است؟ چون به آن‌ها یاد نداده‌ایم کارآفرین باشند. وقتی می‌گوییم کارآفرین، به معنی ایجاد کار نیست، بلکه به معنی خلق ارزش جدید است. به عبارت دیگر نوارزش‌آفرین باشند. در سال گذشته در همایشی که در خانه ریاضیات اصفهان داشتیم، آماری از پذیرش دانشجویان دکتری جبر در ایران ارائه شد. از دانشگاه‌ها آمار خواسته بودند و ۷۵ درصد آن‌ها پاسخ داده بودند. تقریباً ۳۱۱ دکتری جبر پرورش داده شده است، که حدود ۳۳ درصد آن‌ها قبلاً مربی بوده و کار داشتند، ۳۳ درصد آن‌ها جذب شده‌اند و مابقی، تقریباً ۱۳۰ نفر، دکتری جبر بیکار هستند. بنابراین چه اصراری بر پذیرش دکتری در جبر داریم؟ همین را به گرایش‌های دیگر می‌توان تعمیم داد. تعدادی جوان را بدون هیچ آینده‌ای تحویل جامعه می‌دهیم و سرخورده می‌شوند و تعدادی از آن‌ها نیز از کشور خارج می‌شوند. یک درخت را بارور کرده و پس از به ثمر نشستن تحویل غرب می‌دهیم. مشکل ما وزارت است، چرا؟ در آیین‌نامه ارتقاء برای استاد شدن، شرط تربیت سه دانشجوی دکتری گذاشته شده است و هرکسی به فکر خودش است و بدون توجه به سایر جوانب، دانشجوی دکتری پذیرش می‌نماید. در حال حاضر وزارت عتف طرحی داده است که براساس آن حق‌التدریس و حق‌التحقیق حذف می‌گردد و دانشگاه شیراز در این طرح نقش مهمی داشته است. می‌گوییم این طرح به یک پازل می‌ماند و همه چیز را باید با هم دید و آیین‌نامه ارتقاء و بقیه موارد را باید مورد توجه قرار داد. خوشبختانه حرکت قشنگی شده است و برای چندتا از دانشگاه‌های بزرگ فرستاده شده و آن طرح ایجاد دانشگاه نسل سوم است. به جرأت می‌گویم که ۹۹ درصد از ۲۷۰۰ مرکز آموزش عالی، نسل اول یعنی آموزش محور و تعداد انگشت شماری از دانشگاه‌ها مانند شیراز، تهران، صنعتی شریف و .... نسل دوم هستند، یعنی آموزش را درخدمت پژوهش گرفته‌اند. دانشگاهی که دکتر نیکنام به آن اشاره کردند، دانشگاه نسل سوم است، یعنی آموزش و پژوهش در خدمت نوارزش‌آفرینی قرار داده شود. راهکار این است. ما داریم سنتی فکر می‌کنیم و باید افکار خودمان را عوض کنیم و ریاضیات را جذاب کنیم. کار تیمی را باید گسترش دهیم. چند تا ریاضی‌دان در جامعه ریاضی ایران سراغ دارید که با هم کار گروهی انجام دهند؟ متأسفانه به ما کار تیمی آموزش نداده‌اند. شیوه حل مسئله و مدیریت زمان از چیزهای دیگری است که به ما یاد نداده‌اند. ما باید به اندازه کافی ریاضیات را جذاب کنیم تا خود افراد بیایند و ریاضیات بخوانند. لزومی ندارد همگان بیایند و دکتری ریاضی بگیرند. با همان کارشناسی ریاضی هم می‌توان کارهای زیادی انجام داد.

خانم دکتر گویا: سال‌های سال است که این کار را می‌کنیم و درد دل می‌کنیم و این مناسب نیست که بنشینیم تا یک چیز به انتهای تخریب برسد و بعد بگوییم، کی بود کی بود، من نبودم. نخیر، از عزیزانی که اینجا تشریف دارند عذرخواهی می‌کنم، همهٔ ما بودیم، دانشگاه‌ها در تعطیلی دوره‌های دبیری از یکدیگر پیشی گرفتند تا جایی که در سال ۱۳۹۱ دانشگاه تربیت معلم به دانشگاه خوارزمی تغییر نام داد. مملکت معلم می‌خواهد و یک جایی باید معلم تربیت کند. به این دقت نکردیم که یکی از کارهای اصلی رشته‌های علوم پایه در دانشگاه‌ها، در تمام دنیا تربیت معلم است و از این سرباز زده و شانه خالی کردیم و فکر کردیم که اگر معلم تربیت کنیم از شأن ما کاسته می‌شود. بعد آمدیم و گفتیم وا مصیبتا، دانشگاه فرهنگیان چگونه است؟ بیاییم و برنامه‌اش را درست کنیم. دانشگاه فرهنگیان با کمک چند تا معلم و استاد بازنشسته دانشگاه راه‌اندازی شد، برنامه‌اش را عوض کرد و در سال ۱۳۹۱ دانشجو گرفت و ۱۳۹۴ با برنامه مصوب وزارت فارغ‌التحصیل کرد. هیچ‌کدام از ما نرفتیم برنامه را ببینیم. مدام می‌گوییم ماده ۲۸ اساسنامه فرهنگیان، ماده ۲۷ که انحلال آن بود و ساده‌تر از ماده ۲۸ است. الان هم یکدیگر را متهم می‌کنیم. باید به خودمان نهیب بزنیم که چرا در چند سال اخیر سکوت کرده بودیم و یک دفعه در دو یا سه سال اخیر افت ریاضی را مطرح نمودیم؟ کجای دنیا این همه لیسانس ریاضی دارد؟ متأسفانه بسیاری از معیارها را با آمریکا می‌سنجیم، آن هم نه آمریکای واقعی، آمریکایی که از روی شبکه‌ها می‌شناسیم نه واقعیت‌ها. با شهریه ۶۰ هزار دلاری

در آمریکا، اگر امیدی به آینده وجود نداشته باشد، چه کسی می‌رود و ریاضی می‌خواند؟ راهکار می‌خواهید؟ راهکار مطالعه است. متأسفانه مطالعه در خصوص رشته‌های علوم پایه بسیار محدود است. اگر همکاران در خصوص آمریکا، اروپا و یا سایر کشورها صحبت می‌کنند، در حد رفتن و گذراندن فرصت مطالعاتی بوده است که از یک اتاق به اتاق دیگر رفته و فرزندان خود را در یک مدرسه خوب ثبت‌نام کرده‌اند، سپس برگشته و می‌گویند ایران همه چیزش خراب است و آنجا همه چیزش عالی! این ۲۷۰۰ مرکز آموزش عالی را من و امثال من می‌چرخانند و استادش که از سیاره دیگری نیامده و خودمان آنجا را راه‌اندازی کرده و تدریس می‌کنیم. الان هم بحث ارتقاء کیفیت و این‌گونه مسائل را مطرح می‌کنیم، چون کفگیر به ته دیگ خورده است و به خاطر این است که دانشجو نداریم. استاد داریم که ۱۹ دانشجوی دکتری همزمان دارد و اصلاً هم بدش نمی‌آید و تعارف کرده‌اند و گفته دستشان درد نکند، ۴ تا پردیس، ۲ تا نوبت دوم، ۴ تا واحد اصلی و ... الان هم طرح حذف حق‌التدریس و حق‌التحقیق را مطرح کرده‌اند. دست وزیر علوم درد نکند، چقدر وزارت دیر از خواب بیدار شده است! اگر یک بیانیه جدی می‌خواهید بدهید، یک سرجمع حقوق متوسط در شأن یک استاد تعریف بشود و به او داده شود و از هر درآمدزایی در دانشگاه پیشگیری شود. چرا باید درآمدزایی را تشویق کرد؟ فساد یعنی این، فساد یعنی عطسه کردیم، بابت آن پول گرفتیم. قبل از این که این جوانان معلمی و الفبای آن را یاد بگیرند، ۶۴ صفحه آیین‌نامه ارتقاء دستشان دادند و همینطور که از پله‌ها بالا می‌روند، ببینند به چه کسی سلام کنند یا حرف بزنند تا نیم امتیاز بگیرند. در مورد پویش دانشگاه مطلبی نوشتم، گفتم همان‌گونه که به هر کسی در زمان تولد شناسنامه می‌دهیم، یک مدرک دکتری هم به او داده و با بالاترین رتبه استادی او را استخدام کنیم تا این تب و تاب بخوابد و یک مشت مجنون مثل من با فراق خاطر بنشینیم و کار پژوهشی انجام دهیم. اگر هیجانی نباشیم و واقع بینانه مطالعه کرده، نبض جامعه را شناسایی کنیم و مفهوم بین رشته‌ای را دریابیم، می‌فهمیم که ریاضی در رشته‌های کلاسیک خود تمام شده است. ما هنوز قبول نداریم تمام شده است و بر سر مبانی علوم ریاضی، جبر و آنالیز دعوا داریم. آخرین خبری که شنیدم این است که کمیته تخصصی برنامه‌ریزی آموزشی جدیدی که تشکیل شده است از دانشگاه فردوسی مشهد خواسته تا کهاد آموزش ریاضی تهیه کند. پرسش این است، مگر قرار نیست دانشگاه فرهنگیان معلم تربیت کند؟ پس کهاد آموزش ریاضی برای چیست؟ در پاسخ گفتند، مدارس غیر انتفاعی هم معلم می‌خواهد، معلمی که دکتری جبر داشته و آموزش ابتدایی می‌دهد!

خانم دکتر ملک: مسابقات ریاضی دانشجویی و کسب مدال در آن پلی برای گرفتن پذیرش از دانشگاه‌های خارجی شده است. پیشنهاد می‌کنم سه نفر اول مسابقات دانشجویی با شرایط ویژه در دوره دکتری پیوسته پذیرش شوند و از ابتدا یک مستمری مناسب که با آن بتوانند زندگی خود را بچرخانند به آن‌ها تعلق گیرد. همچنین امکان گذراندن دو دوره کوتاه مدت خارج از کشور برای آن‌ها برقرار گردد. این شانس را به جامعه ریاضی بدهیم که این‌گونه افراد را برای خود حفظ کند و فکر کنم انجمن ریاضی می‌تواند از آن‌ها حمایت نماید.

دکتر رسولی: همین الان هم کنکور به نحوی حذف شده است. در دانشگاه خلیج فارس، ۶۰ دانشجو با بررسی سوابق تحصیلی در رشته ریاضیات و کاربردها پذیرش شدند و از این تعداد ۳۰ نفر تا نیمسال دوم تحصیل خود انصراف دادند و به این‌گونه که پیش می‌رود بیش از ۱۵ نفر به پایان دوره تحصیلی خود نمی‌رسند. یکی از راهکارها این است که دانشگاه‌ها ظرفیت پذیرش خودشان را کاهش دهند و دیگر این‌که تعداد واحد درس‌هایی که به ۳ کاهش یافته به همان حالت قبل یعنی ۴ برگردانده شود. در وضعیت فعلی، به دلیل ۳ واحدی بودن بسیاری از درس‌ها، دانشجویان مجبور به گرفتن تعداد دروس زیادی هستند و فشار زیادی را متحمل می‌شوند. متأسفانه سه واحدی شدن دروس در دوره کارشناسی ارشد نیز تکرار شد. یکی دیگر از دلایل عدم جذابیت ریاضی، حقوق کم استادان است.

دکتر رفیع‌پور: در باره آموزش و پرورش گفتند اگر شخصی از بیرون، آموزش و پرورش و دانشگاه را قضاوت کند، به مراتب وضع دانشگاه‌ها از آموزش و پرورش خراب‌تر است. استاندار پیشین کرمان در جلسه معارفه خود از وضعیت دانشگاه‌ها انتقاد کرد و گفت از دانشگاه چیزی یاد نگرفتم. یک کاردانی از کانادا گرفتم بسیار مؤثرتر از مدارک قبلی من بودند. خیلی از استادان که در جلسه بودند از این صحبت ناراحت شدند، ولی باید واقعیت‌ها را بپذیریم. گفتند راه حل بدهید، مقصر خود ما هستیم. راهکار در صحبت‌های دکتر گویا و دکتر شریف بود. راهکار چیست؟ یک کم جلوی خودمان را بگیریم. مثال بزنم، من یک نامه به وزیر نوشتم و دکتر واعظ‌پور هم در جریان هستند. در دانشگاه آزاد در رشته‌ای که من کار می‌کنم، آموزش ریاضی، یک استاد بازنشسته و یک استادیار دارند و ۱۵ دانشجوی دکتری گرفته‌اند. من از مجموعهٔ وزارت عتف پرسیدم با چه مجوزی این‌کار را کرده‌اند و آن‌ها گفتند چه بگوییم؟ شده. یکی از همین اعضای هیئت علمی مدرک خود را آنجا ارائه داده است که به آن‌ها مجوز داده‌اند. ضمناً این را هم بگویم که همه دانشجویان پذیرش

شده حیران و سردرگم هستند. روش پژوهش آموزش ریاضی کاملاً از علوم انسانی می‌آید و اصلاً این‌گونه نیست که یک نفر بگوید من استاد تمام ریاضی هستم و چهل سال تدریس کرده‌ام، پس می‌توانم دانشجوی آموزش ریاضی تربیت کنم. نه، اگر شما بخواهید مقاله در این حوزه نوشته و چاپ کنید نیاز به مقدماتی دارد. این یک خیانت به کشور است و من از جانب خودم ضروری دانستم و این ایراد را طی نامه‌ای به بالاترین مقام آموزش عالی کشور انتقال دادم. پس راه‌کار این است که از خودمان شروع کرده و هرکدام یک گام به جلو بگذاریم.

دکتر معماریان: اولین موضوعی که دکتر عبدالهی به آن اشاره کردند، داشتن بیانیه است و اگر حتی در کنفرانس‌های دیگر بیانیه نداشته باشیم، باید پنجاهمین کنفرانس بیانیه داشته باشد. به عنوان کسی که چندین سال در مسند علم و فناوری بودم و بسیاری از انتقادات باید رو به من باشد، یقین دارم این بیانیه در سیاست‌ها اثرگذار خواهد بود. حداقل مدخلی برای این می‌شود که انجمن ریاضی ایران بتواند با مبادی قدرت یا حاکمیت وارد بحث شده و یکسری نکات را نهادینه نماید. در خصوص راه حل، اگر امتحانات را ملی بنمایند و معدل آن را ملاک ورود به دانشگاه کنند، بسیاری از مسائل حل می‌شوند. همچنین در دانشگاه‌ها، امتحان هر درس توسط شخصی متخصص، بجز استاد درس، برگزار شده و اوراق امتحانی با کدگذاری و بدون نام دانشجو، توسط شخص یا اشخاص دیگر تصحیح گردد. در خصوص کارآفرینی نیز در ریاضیات کارهای زیادی می‌توان انجام داد و هم اکنون خود من پروژه‌هایی در این رابطه دارم.

دکتر کاظمی: درست است که دانشگاه‌ها قارچ‌گونه رشد نموده‌اند، اما خردورزان جامعه ریاضی که خود شما هستید می‌توانید مشکل را حل کنید. راه حل این است که پروتکلی تعریف و تصویب گردد که دانشگاه‌های کوچک نتوانند بالاتر از کاردانی بگیرند و اگر دانشگاهی هم تأسیس شود با این شرایط باشد. این‌گونه ارزش کارشناسی به بالا هم حفظ می‌شود. مورد دوم این است که اگر جامعه پزشکی رشد کرده است، دلیلش وجود نظام صنفی آن‌ها به نام نظام پزشکی است. کانون وکلا و تا حدودی هم نظام مهندسی نیز باعث رشد جامعه صنفی خودشان شده‌اند. زمانی گفتند، چون متقاضی دانشگاه زیاد است، ظرفیت دانشگاه‌ها نیز افزایش یابد و این اوج حماقت بود و متأسفانه اعتراض کمی به آن شد. انجمن ریاضی ایران باید به این‌گونه موارد اعتراض نماید.

دکتر قهرمانی: البته من خارج گود نشسته‌ام و نمی‌توانم بگویم لنگش کن! دکتر نیکنام صحبتی کردند که پنجاه سال است این حرف‌ها را می‌زنیم و تکراری است. باور کنید در این پنجاه سال، ریاضیات ایران واقعاً پیشرفت داشته و می‌بینیم که دانشجویانی که از ایران برای ادامه تحصیل به آمریکا می‌آیند، واقعاً می‌درخشند. وضعیت آموزشی دانشگاه‌های ایران به روز است و پیشرفت بسیاری شده است. حتی یکی از دانشجویان دکتر زارع نهندی در همان رشته‌ای که در ایران فعالیت داشته در آنجا ادامه داده و جایزه فیلدز را کسب کرده است. صحبت‌هایی که امروز شد، بیشتر درد دل بود و به نظر من پیشنهادهایی که دکتر کرم‌زاده دادند، یکی توجه به سطوح مدرسه‌ای و دیگری حذف کنکور بسیار اساسی هستند.

مجدداً اعضای میزگرد صحبت‌هایی به شرح زیر داشتند:

دکتر پارسیان: سرکار خانم دکتر گویا در خصوص حقوق استادان صحبت کردند. باید بگویم که در سال ۱۳۹۰، زمانی که نرخ یک دلار امریکا نزدیک هزارتومان بود و هنوز سه هزارتومان نشده بود، نزد معاون آموزشی وزیر رفتم و به ایشان گفتم آموزش عالی وحشتناک دارد به فساد کشیده می‌شود و الان که شما این سمت را دارید آن را درمان نمایید. اون موقع حقوق من تقریباً چهار و نیم میلیون تومان بود و گفتم اگر قرار بر این باشد که حقوق من نوعی، به عنوان مثال ده میلیون تومان باشد، در قبال وظایف تعیین شده باشد. در مقابل تدریس یک درس کارشناسی و یک درس تحصیلات تکمیلی در هر نیمسال، تربیت حداکثر دو دانشجوی کارشناسی ارشد در سال و در صورت داشتن صلاحیت، پذیرش یک دانشجوی دکتری در هر دو سال باشد، بقیه زمان را به کار پژوهشی پرداخته و اجازه کار در جای دیگری را هم نداشته باشم. همچنین بابت پایان نامه‌های کارشناسی ارشد و رساله‌های دکتری هم پرداختی‌ها حذف شوند. پاسخی که دادند این بود که همه گفته‌های شما درست است، اما امکان‌پذیر نیست. در مورد عضویت در کمیته‌ها و کمیسیون‌ها و حرف‌شنوی وزارت از اعضای کمیته‌ها، باید بگویم که من تنها در کمیته تخصصی علوم ریاضی شورای برنامه‌ریزی درسی و شورای گسترش عضو بودم. مدیران میانی وزارت عتف دولت قبل قابل دسترس‌تر بودند و من به راحتی از آن‌ها وقت ملاقات می‌گرفتم، مشکلات را بیان و آن‌ها را متقاعد می‌کردم. این در حالی است که در دولت بعدی دریغ از یک دیدار و گفتگو با مدیر برنامه‌ریزی وزارت در طول چهار سال! هر وقت تلاش کردم ایشان را ببینم، نشد. در خصوص نظام پزشکی گفته شد ما بیست سال است به دنبال نظام آمارشناسی می‌دویم و نمی‌شود. در خصوص نفرات اول تا سوم مسابقات دانشجویی، زمانی که دکتر فرجی دانا سرپرست وزارت علوم بودند، آماری از مهاجرت مدال‌آوران به ایشان دادم و گفتم اشکالی ندارد که مسابقات سکوی پرتابی برای

ایشان به خارج از کشور باشد. اگر هم آنجا استخدام شده و برای آموزش دوره‌های کوتاه مدت تابستانی به ایران مراجعه نمایند، بسیار ارزشمند خواهد بود. اگر ایران بمانند، زمان استخدام چه بلایی سر آن‌ها می‌آوریم، آیا به راحتی آن‌ها را استخدام می‌کنیم؟ خود من در سال ۱۳۵۸ و پس از گرفتن دکتری به رئیس بخش ریاضی، جناب آقای دکتر دسترنج، مراجعه کردم و فکر می‌کردم پس از مراجعه باید به تبریز برگشته و منتظر نتیجه مصاحبه و بررسی‌ها باشم. با ایشان شروع به صحبت کردم و در این فاصله چیزهایی می‌نوشتند. پس از پایان صحبت، گفتند استخدام شما تمام شد و شما از امروز می‌توانید شروع به کار نمایید. نخبگان را این‌گونه می‌توانیم جذب کنیم یا این که یک سال و نیم آن‌ها را معطل کرده و پس از آن پاسخ قطعی دهیم؟ همان موقع دکتر فرجی دانا گفتند، حق با شماست.

دکتر کرم‌زاده: در خصوص فساد در سطوح مختلف، من خودم مصاحبه‌ها و سخنرانی‌های زیادی داشته‌ام و اگر در خصوص آموزش از سطوح پایین صحبت به میان آورده‌ام به این دلیل است که معتقدم افرادی که الان دچار فساد شده‌اند، اگر از همان ابتدا درست پرورش یافته و آموزش دیده بودند، این‌گونه نمی‌شدند. روزانه میلیون‌ها دانش‌آموز در مدارس توسط معلمین آموزش داده می‌شوند، اما با هدف کنکور نه با هدف یادگیری. سوالات کنکوری که اگر همه آن‌ها هم حل شوند هیچ فایده علمی ندارد و چیزی هم عوض نمی‌شود. این جریان باید اصلاح گردد.

دکتر قیراطی: من از دیدگاه دکتر اسلامی وارد می‌شوم. ما داریم در مورد روش‌های اعتلا صحبت می‌کنیم و یکی از این روش‌ها همان مبارزه با فساد است، این فساد وجود دارد و مختص ریاضی و هیئت علمی نیست و در یک حوزه گسترده‌تر وجود دارد و شاید اصلاً در اختیار ما هم نباشد. یک قسمتی از فساد در آموزش عالی است. دکتر قهرمانی به مأموریت (Mission) و چشم انداز (Vision) دانشگاه‌ها در آمریکا اشاره کردند. در ایران نیز این وجود دارد، اما به چه شکلی؟ اتفاقی که در اینجا می‌افتد این است که واژه‌ها آورده می‌شوند، اما شأن آن‌ها گرفته می‌شود و بعد چیزی روی کاغذ سرهم‌بندی می‌شود. در همین مورد، چند سال پیش برنامه‌ای راه افتاد و دانشگاه‌ها بایستی برنامه استراتژیک می‌دادند و با جزئیات کامل برای حوزه‌های مختلف نوشته شد. هیچ ضمانت اجرایی برای آن وجود نداشت و تنها برای این بود که رئیس دانشگاه به وزارت بگوید که برنامه من این است و بعداً هم در جایی خاک می‌خورد، من به این فساد می‌گویم. این فساد وجود دارد و هزینه‌ای هم برای آن نیست. به زنده‌یاد خانم دکتر میرزاخانی اشاره شد و به درستی هم استادان خوبی داشتند و آموزش‌های خوبی دیدند. پرسش اصلی این است که اگر ایشان اینجا می‌ماندند، آیا اصلاً استاد می‌شدند و یا حتی آیا از فیلتر هیئت جذب گذشته و به عنوان هیئت علمی جذب می‌شدند؟ آیا اصلاً می‌توانستند مدال فیلدز دریافت کنند؟ البته این‌ها فقط پرسش است، به معنی می‌شد یا نمی‌شد نیست. می‌توان به آن فکر کرد. خانم دکتر ملک به جذب مدال‌آوران مسابقات دانشجویی به عنوان دانشجوی دکتری ریاضی اشاره کردند. در حال حاضر هم اگر این‌گونه دانشجویان بیایند و به عنوان مثال از دانشگاه شیراز تقاضای ادامه تحصیل در دوره دکتری نمایند، مسلماً جذب خواهند شد اما تمایل به رفتن به خارج بیشتر است. مشکل، مشکل مالی نیست، حتی اگر به آن‌ها بگویید ماهیانه ده میلیون تومان می‌دهیم، بعید می‌دانم که بمانند. من بیشتر با جلوگیری از فساد موافق هستم. از طریق مبارزه با فساد می‌توان به اعتلای ریاضی، اعتلای کشور، اعتلای منش‌مان به عنوان عضو هیئت علمی کمک کرد، اما چگونه؟ نمی‌دانم و در جایگاهی که هستم نمی‌توانم تغییری ایجاد کنم. به نوعی من هم درددل کردم.

دکتر تومانیان: در مورد برنامه‌های دبستان، دبیرستان، دانشگاه فرهنگیان و کنکور صحبت کردیم و بر همگان این قسمت معلوم است. پیشنهاد می‌کنم بروید و کتاب هندسه دهم ریاضی را مطالعه نمایید و ببینید چگونه نوشته شده. آیا قابل فهم است؟ کتاب آمار سال یازدهم را بخوانید، آن هم به همین نحو است. با چنین کتاب‌هایی چه انتظاری از دانش‌آموزان داریم؟ پیشنهاد من این است که بیانیه این میزگرد و میزگردی که روز چهارشنبه برگزار می‌شود، نوشته شده و پس از بازبینی و ویرایش به مقامات مسئول، وزیر علوم، وزیر آموزش و پرورش و تمام نمایندگان مجلس داده شود.

دکتر واعظ‌پور: من مدتی است که به یک سیاست تحت عنوان گام‌های کوچک رسیده‌ام و اگر بخواهیم به دنبال گام‌های بزرگ باشیم به هیچ جا نمی‌رسیم. به قول دکتر قهرمانی، ما بیشتر درد دل کردیم تا راهکار ارائه دهیم و راهکارهایی که ارائه شد قابل اجرا نیستند و یا اجرای آن دست خودمان نیست. ما دنبال راهکار کوچک هستیم، راهکاری که دکتر رفیع‌پور داد از این نوع راهکارها است. ایشان وقتی مشکلات آموزش ریاضی را می‌بیند و اگر کاری نمی‌تواند بکند، حداقل نامه‌ای به وزیر می‌نویسد. همین نامه به جریان افتاده و افراد در سطوح مختلف مدیریتی آن‌را خوانده و حساس می‌شوند. این یک گام کوچک تاثیرگذار است. ببینیم چه گام‌های کوچکی می‌توانیم برداریم. بورسیه کردن یا عوض کردن سیستم که دست ما نیست. انجمن ریاضی ایران منتظر پیشنهاد راهکارهایی با گام‌های کوچک از جانب شما است. فکر نکنید انجمن می‌تواند معجزه کند اما

اگر پیشنهاد گام‌های کوچک دهید، قول می‌دهم در کنفرانس بعدی در خصوص پیگیری تک تک آن‌ها گزارش دهم. یادمان باشد که پیشنهادهای خود را با در نظر گرفتن وضع موجود دهیم. در یک جلسه‌ای که با دکتر شریعتی نیاسر در خصوص علوم پایه داشتیم، ایشان پیشنهاد تشکیل جلسه با نماینده آموزش و پرورش، نماینده علوم پزشکی، نماینده برنامه و بودجه و ... را دادند. یکی از همکاران صحبت جالبی کردند و گفتند، اجازه فرمایید ابتدا کارهایی را که مربوط به حوزه خودتان است و اختیار آن را دارید، مشخص کنیم و انجام دهیم، سپس با خارج از حوزه شما جلسه بگذاریم. مسلماً برداشتن گام‌های کوچک در حوزه خودمان، منجر به تغییرات بزرگ خواهد شد.

نکوداشت استادان ریاضی

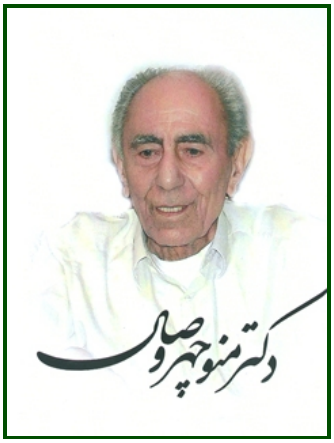

در اولین جلسه شورای سیاست‌گزاری پنجاهمین کنفرانس ریاضی ایران، که در سیزدهم خردادماه ۱۳۹۷ برگزار شد، به منظور قدردانی از خدمات ارزنده دکتر جواد بهبودیان و زنده یاد دکتر منوچهر وصال به جامعه ریاضی، به‌خصوص به بخش ریاضی دانشگاه شیراز و همچنین راه‌اندازی اولین کنفرانس، مقرر شد در پنجاهمین کنفرانس ریاضی ایران مراسمی برنامه‌ریزی شود. در همان جلسه جناب آقای دکتر شریف، رئیس محترم بنیاد ملی نخبگان استان فارس، قول حمایت را دادند. با پیگیری‌ها و هماهنگی‌های انجام شده در نهایت هشتمین همایش ملی پاسداشت نخبگی به منظور تکریم و نکوداشت استادان برجسته ریاضی، دکتر جواد بهبودیان (استاد اخلاق مدار) و زنده یاد دکتر منوچهر وصال (پدر آنالیز ایران) توسط بنیاد ملی نخبگان استان فارس و دبیرخانه پنجاهمین کنفرانس ریاضی ایران در ساعت ۱۰ صبح روز سه‌شنبه ۵ شهریور برگزار شد. در این مراسم باشکوه سخنرانان ویژگی‌های شخصیتی و فعالیت‌های علمی و پژوهشی این دو استاد برجسته را بیان نمودند.

دکتر حبیب شریف: براساس سند راهبردی کشور در امور نخبگان، یکی از اهداف بنیاد، شناسایی و هدایت استعدادهای برتر به سمت نخبگی، نخبه‌شناسی، نخبه‌گزینی و نخبه‌گماری و پس از آن الگوسازی و تکریم از نخبگان و سرآمدان و مشاهیری است که سال‌ها عمر خود را در مسیر اعتلای دانش، فرهنگ و جایگاه ایران اسلامی در تمام ابعاد صرف کرده‌اند. هدف از تکریم، به عنوان یکی از اقدامات بنیاد ملی نخبگان در چند سال اخیر، توسعه و ترویج فرهنگ تکریم، شناسایی اثرگذاری علمی و فرهنگی نخبگان جامعه و رمز موفقیت آن‌ها است که زمینه‌ساز حضور هرچه بیشتر این افراد در جامعه می‌شود. زنده‌یاد دکتر وصال و دکتر بهبودیان دو عالِم علم ریاضیات از دانشگاه شیراز از جمله این افراد بودند و هستند که اقتدار ریاضی کشور مرهون و وام‌دار آنان است. هر دو عالِم علم ریاضی کشور دانشمندانی ساده‌زیست، متواضع، اخلاق‌مدار و قانون‌مدار بوده، با حفظ و رعایت تمام معیارهای استاندارد علمی در حوزه‌های آموزشی، اداری و استخدامی فعالیت داشتند و در عین حال مردم‌داری و مردمی بودن از ویژگی‌های آن‌ها محسوب می‌شود.

اثرگذاری آن‌ها در پیشبرد علم ریاضی کشور به نحوی بوده که دانشگاه شیراز را به جایگاه برجسته‌ترین دانشگاه کشور و هم سطح دانشگاه‌های بین‌المللی رساندند. هدف از تکریم این دو استاد برجسته علم ریاضی، همزمان با برگزاری پنجاهمین کنفرانس ریاضی ایران، تکریم از تمام کسانی است که در طول نیم قرن در راستای اعتلای ریاضیات کشور از هیچ کوششی دریغ نکردند.

قسمت اول این مراسم به تکریم از زنده‌یاد منوچهر وصال اختصاص داشت و سخنرانان به شرح زیر در وصف استاد صحبت نمودند:

دکتر مجید ارشاد (استاد بازنشسته ریاضی و رئیس اسبق دانشگاه شیراز): خیلی خوشحالم فرصتی پیش آمد تا برخی از تجربیات خود، در خصوص رفتار و منش دکتر وصال را با شما در میان بگذارم. افتخار این را داشته‌ام که از دانشجویان دکتر وصال در دو درس آنالیز ریاضی ۱ و ۲، که آن زمان به ۳۰۳ و ۳۰۴ معروف بودند، باشم. درس‌های زیادی از ایشان یاد گرفتم که بخش‌هایی از آن را با شما در میان می‌گذارم. توسعه علمی شرط بقاست، محور این توسعه انسان است و مهم‌ترین مراکزی که می‌توانند انسان‌ها را تربیت کنند، مراکز علمی هستند. پس ما مدیون افرادی هستیم که این مراکز را به نحو خوبی بنیان‌گذاری کرده‌اند تا جوانان را تربیت کنند، استاد وصال یکی از این چهره‌ها بودند. یکی از اقدامات ارزنده دکتر وصال،

راه‌اندازی دانشکده مهندسی در دانشگاه شیراز بود. دانشکده‌ای که نه تنها در کشور، بلکه در سطح بین‌المللی به عنوان دانشکده‌ای معتبر شناخته می‌شود. چگونه می‌توان یک چنین کار بزرگی انجام داد؟ در کنار دانش، باید بینش هم داشت، که اگر این دو با هم ترکیب شوند به یک موتور محرک تبدیل شده و می‌توان کارهای ارزشمندی انجام داد. زنده یاد دکتر وصال، دانش و بینش را با هم داشتند. در مراسم افتتاحیه این کنفرانس، کلیپی که از استاد نشان داده شد، نشان از بینش ایشان داشت. ایشان پنجاه سال پیش، در اولین کنفرانس ریاضی مطرح کرده بودند که ما برای گسترش ریاضی نیاز به برگزاری کنفرانس داریم، نیاز به راه‌اندازی مجله علمی، تأسیس مراکز پژوهشی و انجمن ریاضی داریم. موضوع دیگر، داشتن استاد تمام وقت بود و در آن زمان دغدغه استاد تمام وقت داشتند، برای این‌که مطمئن و معتقد بودند که رکن اصلی دانشگاه‌ها استاد است و این کاملاً درست است. ایشان با مجوزی که از رئیس وقت دانشگاه گرفته بودند، به دانشگاه‌های معتبر جهان سفر کرده، استادان برجسته ایرانی را شناسایی و ترغیب به بازگشت و خدمت به کشور می‌نمودند و زمینه مراجعات به کشور را فراهم می‌کردند. یکی از دلایل موفقیت دانشگاه شیراز همین است. یکی دیگر از صفات استاد، تاثیرگذاری در مخاطب بود. در بعضی مواقع با گفتگو نمی‌توان مهارتی را به دیگری منتقل کرد و حتماً باید با عمل و رفتار همراه باشد. دکتر وصال با رفتار و عمل، دانش خود را به دانشجو القا می‌کردند. نکته دیگر یاد دادن تفکر و نحوه فکر کردن به مخاطبین و دانشجویان است. به این صورت که اگر دانشجویی پرسشی از ایشان می‌کرد، حتی اگر ساده بود، به هیچ وجه به صورت مستقیم پاسخ نمی‌دادند. پیرامون آن پرسش، سئوال می‌پرسیدند و یا مرجع معرفی کرده و دانشجو را مجبور می‌نمودند تا پاسخ را خود بیابد، یعنی پرسش از خود، که این دانشجو را به خلاقیت هدایت می‌کند. نکته دیگر که فرهنگی است، مواقعی بود که دانشجو به استاد جهت کاری مراجعه می‌کرد و پس از انجام کار و زمان مراجعهٔ دانشجو، استاد از کشوی میز خود مبلغی را در آورده و به دانشجو می‌دادند و به دانشجو می‌گفتند، این مال من نیست و استادان آن‌را نزد من گذاشته‌اند تا به دانشجویی که نیاز دارد بدهم. این خود این پیام فرهنگی را داشت که اگر خودت نیز به مقام استادی رسیدی همین‌گونه عمل کن. این است که یاد و خاطره چهره‌های ماندگار همیشه در اذهان باقی می‌ماند.

مهندس مینو نعمت‌الهی، عضو هیئت علمی بازنشسته دانشکده مهندسی دانشگاه شیراز: شادروان دکتر منوچهر وصال در سال ۱۳۴۲ به دانشگاه شیراز منتقل و از طرف رئیس دانشگاه مامور راه‌اندازی دانشکده مهندسی در دانشگاه شیراز شدند. در تابستان ۱۳۴۳ جهت تامین کادر هیئت علمی دانشکده مهندسی به آمریکا سفر کرده و ایرانی‌هایی که درجه دکتری از دانشگاه‌های معتبر داشتند را شناسایی کرده و آن‌ها را به بازگشت به ایران و استخدام در دانشگاه شیراز ترغیب می‌نمودند. در مصاحبه‌ای که در سال ۸۳ در خصوص چگونگی انتخاب استادان با دکتر وصال داشتم، توصیه کردند در مورد وضعیت علمی، خصوصیات اخلاقی، چگونگی برخورد اجتماعی و وضع روحی آن‌ها به کمک استاد مشاور آن‌ها تحقیق و بررسی کنم و چنانچه واجد شرایط بودند، حضوری با ایشان صحبت نموده، پیشنهاد استخدام در دانشگاه شیراز را بدهم. من نیز چنین عمل نمودم. ایشان لازمه یک دانشگاه خوب را استادان خوب و همچنین دانشجویان مستعد و کوشا می‌دانست و این‌چنین شالوده دانشکده مهندسی را پی‌ریزی کردند. دکتر وصال در امر آموزش و ارتقای استادان بسیار سخت‌گیر و برای پژوهش اهمیت ویژه‌ای قائل بودند. پیگیری، تفکر و ایده‌های دکتر وصال باعث شد تا دانشکده مهندسی به دستاوردهایی چون، تأسیس مؤسسه ژئوفیزیک ایران به عنوان اولین مرکز تحقیقاتی خودکفای ایران، پایه‌گذاری مرکز محاسباتی دانشگاه شیراز، راه اندازی مجله علوم و فناوری ایران و اولین نشریه انگلیسی زبان در کشور و انتشار آن در سال ۱۳۵۰ به صورت بین‌المللی و ... دست یابد.

دکتر شادمان، استاد بازنشسته گروه ریاضی دانشگاه تهران: موضوع سخنرانی من، شاگردپروریِ استاد است. در آغاز سال تحصیلی ۳۸-۱۳۳۷، افتخار یافتم به مدت سه سال در دانش‌سرای عالی، شاگرد استادان برجسته دانشگاه تهران شوم. استادان ریاضی سال دوم و سوم، از جمله پروفسور فاطمی، دکتر هشترودی، دکتر افضلی‌پور، دکتر وصال، دکتر به‌فروز و استاد احمد بیرشک تأثیر بیشتری بر دانشجویان داشتند. درس آنالیز ریاضی زنده‌یاد دکتر وصال به دشواری مشهور بود و به تبع آن، خود استاد هم به سخت‌گیری شهرت داشتند. با این وجود دکتر وصال و درس آنالیز بر من پایدارترین تأثیر را گذاشتند. دکتر وصال با معلومات ژرف، انصاف، منطق، نیکوکاری و سایر صفات پسندیده‌اش راهنمای من شدند. اواخر دههٔ ۱۳۳۰، وضعیت ریاضیات دانشگاه، به همت استادان نسل اول، به یک نوع ثبات رسیده بود. برای تعدادی از درس‌ها کتاب درسی به زبان فارسی تألیف و در مؤسسه چاپ و انتشارات دانشگاه تهران، چاپ و پخش شده بود. کتاب آنالیز ریاضی دکتر وصال یکی از آن‌ها بود. برای بیان آن که این کتاب برای دانشجویان چقدر سخت بود، اشاره‌ای کافی است. یکی از دانشجویان در حاشیهٔ

صفحه ۵۹ نوشته بود، شصت صفحه اول کتاب را ۳۹ بار خوانده‌ام، بار چهلم هم از آن هیچ نفهمیدم. اکنون از دقت کتاب بگویم: همهٔ دانشجویان دنبال آن بودیم که اشکالی ولو چاپی در کتاب بیابیم، هیچ نیافتیم. فقط خود استاد در اواخر سال سوم در کلاس فرمولی را گفتند اشتباه است و اضافه کردند: همه مطالب را از منابع مختلف گرفته‌ام جز این یکی که یافتهٔ خودم است، آن هم اشتباه از آب در آمد. بنازم به انصافت استاد! استاد، منطق را به‌کار می‌برد و از دانشجویان می‌خواست آن را به‌کار برند. مدت طولانی به بحث با یک دانشجو در سر کلاس روی یک نکته می‌پرداخت تا قانع شویم که آن‌چه دانشجو می‌گوید در یک حرف منطقی مانند «و» اشکال دارد. دست مریزاد به بردباری و حوصله‌ات استاد! دکتر وصال در طول کنفرانس‌های سالانه و همایش‌ها، هر بار لازم می‌دیدند نکته‌ای را به من گوشزد می‌کردند، زیرا می‌دانستند آن را با گوش جان می‌پذیرم. یک بار در بیست و دومین کنفرانس ریاضی، سخنرانی تحت عنوان «جلوه‌های پدیده تکرار» داشتم. بحث سیستم‌های دینامیکی چندجمله‌ای‌های یک متغیره مطرح بود، به مناسبت نمایش مجموعه‌های ژولیا و فراکتال‌های زیبا، گفتم جلوه‌های زیبایی به ظهور رسیده و مردم از اپسیلون و دلتا خسته شده‌اند. جلسه تمام شده بود و سالن را ترک کرده بودیم، استاد به من گفتند یک عمر نان اپسیلن و دلتا را خورده‌ای، اکنون درست است با این لحن از آن سخن بگویی؟! از خجالت آب شدم. این را از آن جهت می‌گویم که استاد هیچگاه از پرورش من دریغ ننمودند.

خانم لیلا وصال فرزند زنده‌یاد دکتر وصال: در دانش‌سرای عالی، معلم فیزیک پدرم دکتر حسابی بودند که شوق یادگیری علوم پایه را در ایشان بیشتر کردند. با وجود مشغله زیاد، برای ما وقت می‌گذاشتند و وقتی کوچک بودم با من بازی‌هایی می‌کردند که مرتبط با ریاضی بود. در بعضی موارد، وقتی سؤالی از ایشان می‌پرسیدیم، می‌گفتند کتاب‌ها از من بهتر گفته‌اند و جواب سوال‌هایتان را از کتاب‌ها پیدا کنید و ما را به مطالعه تشویق می‌کردند.

مهندس علی وصال فرزند زنده یاد دکتر وصال: مفتخرم امروز در پیشگاه پیشکسوتان، استادان و دانشجویان گرامی حضور دارم. بسیار خوشحالم که در محضر دوستان و همکاران پدرم، به یاد او، از او سخن می‌گوییم. زبانم از آن‌چه بر دلم می‌گذرد، قاصر است. از من پرسیده بودند، به گمان شما اگر پدرتان در این مراسم حضور داشتند، چه توصیه‌ای می‌کردند؟ در این اواخر که برای تهیه زندگی‌نامه پدرم، دست‌نوشته‌های ایشان را می‌خواندم و مصاحبه‌های ایشان را گوش می‌کردم، دیدم یکی از توصیه‌ها، پژوهش در دانشگاه بوده است. به‌علاوه چون دوست‌دار دانشجویان و جوانان بودند، همیشه توصیه می‌کردند از شکست در کارشان مأیوس نشوند و آن‌قدر به تلاش در کارشان ادامه دهند تا موفق شوند. گمان می‌کنم اگر امروز در بین ما بودند، همین توصیه‌ها را می‌کردند.

قسمت دوم این مراسم به تکریم از استاد دکتر جواد بهبودیان اختصاص داشت و سخنرانان به شرح زیر در وصف استاد صحبت نمودند:

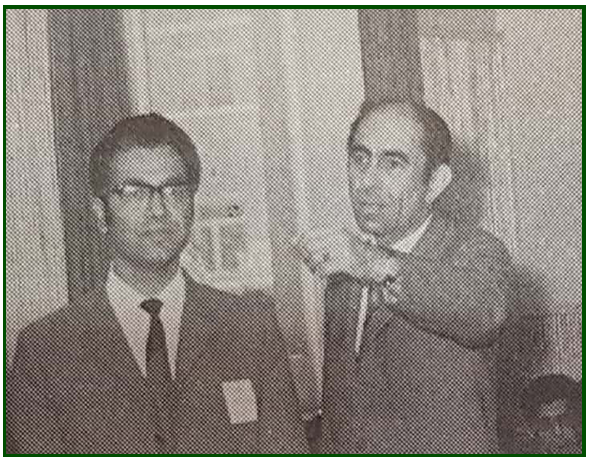

دکتر علیرضا نعمت‌الهی، رئیس دانشکده علوم دانشگاه شیراز: سخن گفتن در مورد دکتر بهبودیان کار ساده‌ای نیست، با این همه کار درخشان در زمینه‌های آموزشی، پژوهشی، اجرایی و شاگردپروری، به سادگی نمی‌توان بُعد یا مطلب جدیدی در خصوص ایشان مطرح نمود. با این وجود از من خواسته شده در مورد شاگردپروری ایشان صحبت کنم، زمینه‌ای که به حق، استاد آن هستند. اگر نگاهی به فهرست دانشجویانی که مستقیم یا غیرمستقیم از محضر ایشان کسب فیض کرده‌اند و همچنین زحماتی که استاد در پرورش نسلی مفید و خدمتگذار برای جامعه علمی ریاضی و آمار کشیده‌اند، تنها می‌تواند گوشه‌ای از توانایی‌های شگرف ایشان را در زمینه شاگردپروری به نمایش بگذارد. خود من به شخصه در هر سه مقطع تحصیلی خود، دانشجوی دکتر بهبودیان بودم و علاوه بر این، ایشان استاد راهنمای پایان نامه کارشناسی ارشد من بودند. حال که به گذشته بر می‌گردم، هم خوشحال می‌شوم و هم ناراحت، ناراحت از این نظر که دوران لذت‌بخشی بود و تکرار نخواهد شد، خوشحال از این بابت که بازگویی ویژگی‌های استاد شاید بتواند چراغی پیش روی استادان جوان باشد که بدانند همه چیز در آموزش، پژوهش، نوشتن کتاب و مقاله خلاصه نخواهد شد. من دکتر بهبودیان را معلمی می‌دانم که به معنای واقعی اندیشیدن را به ما آموخت و نه اندیشه‌ها را. پرهیز از بیان اثبات‌های طولانی و خسته‌کننده و تلاش در نقش‌بندی و تفسیر مطالب در ذهن

و روان دانشجویان از ویژگی‌های بارز استاد است. در کنار مطالب درسی در درجه اول از او آرامش را آموختم. داشتن روی گشاده و معجزه لبخند شیرینی که همواره بر لب دارد، از دکتر شخصیتی محبوب ساخته است. من هیچ‌گاه عصبانیت ایشان را ندیده‌ام و به یاد ندارم با کسی درگیری ولو لفظی پیدا کرده باشند. بسیار پایبند به مسائل اخلاقی هستند. در این روزگار که جامعه از فقر فرهنگی و اجتماعی رنج می‌برد، وجود استادی اخلاق‌مدار چون دکتر بهبودیان یک گنجینه بی‌نظیر است. به اعتقاد من استاد بهبودیان با تمام وجود اصالت و نجابت را وارد عرصه علم کرده است، همواره با ادب و متانت با دانشجویان و استادان برخورد نموده و ما به عنوان دانشجو و بعداً همکار، با تمام وجود امنیت شغلی را احساس کرده‌ایم. یکی از شعارهای ایشان، «سحرخیز باش تا کامروا گردی» است و به همین دلیل همه کلاس‌های خود را اول وقت برگزار می‌کردند و دانشجویانی را که با تأخیر وارد کلاس می‌شدند، بدون اغماض جریمه می‌کردند و عجب تنبیه شیرین و تأثیرگذاری بود. به خاطر ندارم کسی به خاطر جریمه‌هایی که شده شکایتی داشته باشد. مختصر و شیوا به نحوی که جان کلام را برساند می‌نویسند و همواره دانش خود را سخاوتمندانه در اختیار دانشجویان و همکاران خود قرار می‌دهند. بسیار اهل مطالعه و اطلاعاتش در خصوص اخبار و جهان به روز است. در پایان این را بگویم، دکتر بهبودیان استادی محبوب، معلمی والا و متعهد و انسانی با ایمان، اخلاق مدار، متین، معتدل، بی‌ادعا و فروتن هستند. من همیشه و همواره خودم را وام‌دار و قدردان مهربانی و محبت استاد می‌دانم و از ایزد متعال برای ایشان سلامتی و صحت خواستارم.

آقای حسین سلطانی مقدم، دبیر بازنشسته ریاضی دبیرستان‌های شیراز: مهرماه ۱۳۳۶ که دورهٔ سه ساله متوسطه اول را گذرانده بودم به بهترین دبیرستان شیراز، دبیرستان شاهپور، که والاترین کادر مدیریت و دبیری را داشت قدم نهادم. معلمی وارسته، با سجایای علمی و اخلاقی ممتاز، آموزش دو درس جبر و متمم حساب چهارم ریاضی ما را به عهده گرفتند. درس را شمرده شمرده و مطالب را با دقّت بی‌نظیر ارائه می‌کردند. از دیرباز گفته‌اند که «اسماء از آسمان‌ها می‌آیند» پس بی‌مناسبت نبود که خانواده پاک نهادش، نام او را «جواد» گذاشته بودند. این رادمردی و بخشندگی دانشِ جواد بهبودیان در تعلیم را همواره از زبان انبوه دانشجویانش شنیده‌ام تا آنجا که می‌گویند: «پروفسور هم می‌داند و هم نیک می‌داند چگونه آن را به دیگران منتقل کند». در مجامع انجمن معلمان ریاضی و همایش‌های علمی وقتی در جستجوی شخصیتی هستیم که به تمام معنی عطش علمی مخاطبان را التیام بخشد به سراغ او می‌رویم.

خانم دکتر شیشه‌بُر: استاد با نگارش کتاب‌هایی مفید، به راستی دین خود را نسبت به جامعه علمی کشور ادا کرده و گنجینه‌های با ارزش برای دانشجویان کشور به جا گذاشته‌اند. کتاب‌هایی که حاصل سال‌ها تجربه و تدریس و به همین دلیل کتاب‌هایی خودآموز هستند.

دکتر پارسیان، استاد بازنشسته آمار دانشگاه تهران: امروز بهترین روز زندگی من است. از بهترین استاد دوران تحصیلم می‌خواهم تقدیر کنم، دکتر بهبودیان، ممنون شما هستم. از من خواسته شده در خصوص اثرگذاری دکتر بهبودیان صحبت کنم. من درست پنجاه سال پیش، سال ۱۳۴۸ وارد شیراز شدم، فارسی هم خوب بلد نبودم. الان که در سال ۱۳۹۸ به آن روزها نگاه می‌کنم، بهتر می‌فهمم که چه اتفاق‌هایی افتاده است.

اثرگذاری دکتر بهبودیان: زمانی که در ایران اصلاً آمار شناخته شده نبود، بخش ریاضی و آمار در دانشگاه پهلوی، لیسانسی که به من داد، لیسانس ریاضی و آمار بود. من همواره از سه مکتب، مکتب شیراز، مکتب تهران و مکتب مشهد، در آمار صحبت کرده‌ام و همیشه هم گفته‌ام که مکتب شیراز پربارتر و پررنگ‌تر است و این به برکت وجود دکتر بهبودیان است. شک نکنیم. ایشان عجول و خودخواه نیستند. زود از میدان به در نمی‌روند و همیشه کارها را با آرامش و وقار پیش برده‌اند. صبر و بردباری خصیصه بارز دکتر بهبودیان است. منحصر به‌فرد به تمام معنا هستند. از سال ۱۳۵۰ تا سال ۱۳۵۲ گام به گام آماده‌سازی‌های ضروری برای نوگشایی دوره فوق لیسانس در رشته آمار را پایه‌ریزی کردند و سال ۱۳۵۲ دوره فوق لیسانس را با سه دانشجوی آمار شروع کردند، هر سه دانشجو هم به علت نداشتن معدل ۳ به صورت مشروط پذیرفته شدیم. سال ۱۳۵۴ مجدداً پنجمین کنفرانس ریاضی ایران در شیراز برگزار شد. من و بسیاری از دانشجویان فوق لیسانس آن دوره پادوهای کنفرانس بودیم! ما هر آنچه در ارتباط با مدیریت انجمن و کنفرانس داریم، مدیون کنفرانس پنجم است. امروز هم، پادوهای پنجاهمین کنفرانس آینده‌سازان

ریاضی کشور خواهند بود. دکتر بهبودیان علاوه بر نحوه عالی تدریس، اثرگذاری خاصی داشتند، به این معنی که، من چگونه این شاگرد را تربیت کنم که در آینده معلم خوبی باشد. در شهریور ۱۳۵۳، دکتر بهبودیان ما را به اتاق خود دعوت کردند و گفتند که شما را برای تدریس درس‌های ۳۱۳ و ۳۱۴، که آمار اقتصاد بود، نامزد نموده‌ام، اما قبل از نهایی شدن موضوع بایستی نحوه تدریس شما را ارزیابی کنم. بنابراین به هریک از ما موضوعی را دادند تا هفته آینده در اتاق ایشان تدریس کنیم! پس از پایان ارائه‌ها، ابراز رضایت نموده و دو نکته را گوشزد کردند، نکاتی که همیشه آویزه گوشم بوده و تا به امروز هم که معلمی می‌کنم به آن پایبندم. یکی این که برای تدریس هر مطلب و حضور در کلاس درس بایستی خود را آماده کرده و حداقل سه ساعت برای آماده‌سازی آن جلسه در نظر گرفت. دوم این که اگر دانشجو در سر کلاس درس، سؤالی را مطرح کرد که جواب آن را دقیقا نمی‌دانم، وقت کلاس را برای یافتن جواب هدر نداده و با شهامت تمام در سر کلاس اعلام کنم که الان به ذهنم نمی‌رسد و در جلسه آینده توضیح خواهم داد.

در راه‌اندازی انجمن آمار ایران، همانند راه‌اندازی انجمن ریاضی ایران، نقش اساسی داشتند. سال ۱۳۷۱، نخستین کنفرانس آمار ایران به همت شاگرد خلف دکتر بهبودیان، دکتر علی رجالی، در دانشگاه صنعتی اصفهان برگزار شد. دبیر کمیته علمی نخستین کنفرانس آمار ایران، دکتر بهبودیان بودند. جالب است بدانید که از ۵ نفر عضو کمیته علمی آن زمان، سه نفر از بخش آمار دانشگاه شیراز بودند، به خاطر همین از مکتب شیراز صحبت می‌کنم. دکتر بهبودیان کیفیت را فدای کمیت نکردند و این قابل تقدیر و مثال‌زدنی است.

من دکتر بهبودیان را معلمی دانا، آگاه و هنرمندی برجسته در ارائه مطالب مشکل علمی به زبان ساده یافته‌ام و همیشه از مصاحبت‌های علمی در کنار ایشان بهره برده‌ام. دوستی و همکار ایشان بودن برای من مغتنم بوده و خواهد بود. در سفر همراهی با ارزش و خوش‌صحبت و در نشست‌های دوستانه شمع و چراغ جمع هستند. به دلیل داشتن اخلاق منحصر به‌فرد و ساده‌زیستی ایشان، عنوان «استاد اخلاق‌مدار» کمترین عنوانی است که برازنده این ابرمرد عرصه علم و دانش در حوزه آمار کشور است.

سپس، در ادامه این مراسم،**استاد دکتر جواد بهبودیان** با استقرار در جایگاه سخنران ضمن تشکر از بنیاد نخبگان فارس، دانشگاه شیراز و دبیرخانه پنجاهمین کنفرانس ریاضی کشور برای برگزاری این مراسم، با فروتنی تمام گفتند: امید است آن‌چه که دوستان درباره من گفتند، اندکی شایسته آن باشم. آرزو دارم دانشگاه‌ها و کشور ما از جوانان و استادان نخبه به نحو احسن بهره‌مند شوند.

دکتر شاه‌رضایی مدیر کل دفتر الگوسازی و تکریم بنیاد ملی نخبگان نیز به عنوان آخرین سخنران این مراسم گفتند: انسان‌های بزرگ کسانی هستند که عظمت دیگران را می‌بینند. از دکتر شریف رئیس بنیاد نخبگان فارس به خاطر برگزاری این مراسم و شما حضار گرامی که در این مراسم شرکت کرده‌اید تا بزرگی و عظمت این دو استاد را ببینید سپاسگزارم. بنیاد ملی نخبگان این آمادگی را دارد تا زندگی‌نامه‌های خودنویس استادان بزرگ را به چاپ برساند. پیشنهاد می‌کنم کارگروه‌هایی برای این منظور تشکیل شود. این‌که در جامعه ما سلبریتی‌ها کاملا شناخته شده‌اند، اما افتخارهای علمی کشور ناشناس باقی مانده‌اند کوتاهی از ما بوده است و باید به ویژه در زمینه الگوسازی از این عزیزان فعال‌تر باشیم. در این مراسم نیز لوح ارج نامه بنیاد ملی نخبگان و لوح‌ها و هدایایی از طرف بنیاد نخبگان فارس، دانشگاه شیراز، بخش ریاضی دانشگاه شیراز، مرکز ISC و ... به خانم لاله وصال و مهندس علی وصال فرزندان زنده‌یاد دکتر منوچهر وصال و همچنین آقای دکتر جواد بهبودیان اهدا گردید.

میزگرد زنان در ریاضیات و صنعت

این میزگرد صبح روز سوم کنفرانس برگزار شد. سخنرانان اصلی میزگرد، دکتر Maria Klawe ، دکتر زهره عظیمی فر، دکتر فرشته ملک و دکتر محبوبه علیزاده صنعتی بودند. دو نفر اول قرار بود به صورت ویدئو کنفرانس در میزگرد حاضر شوند. خانم دکتر Maria Klawe به دلیل مساعد نبودن حالشان، موفق به شرکت در میزگرد نشدند. خانم دکتر عظیمی‌فر، دانشیار کامپیوتر دانشگاه شیراز در خصوص نقش زنان در صنعت و ریاضیات صحبت کردند و از اهمیت علوم پایه به خصوص ریاضیات در سایر علوم و صنعت گفتند. به نظر ایشان، هر چند در حوزه صنعت تفکیک جنسیتی دیده نمی‌شود، اما بهتر است مراکز علمی به موضوع بانوان و حضور آن‌ها در صنعت و علم، توجه بیشتری بنمایند. سپس خانم دکتر ملک به بیان هدف اصلی کمیته بانوان انجمن ریاضی پرداختند. به نظر ایشان از اهداف اصلی این کمیته تشویق و ترغیب بانوان جهت پا نهادن در عرصه‌های اجرایی است. همچنین ایشان اذعان داشتند که قهرمان در هر ملتی رویاهای آن ملت است و افراد با توجه به خواست‌گاه، جنسیت و علایق خودشان قهرمان خودشان را انتخاب می‌نمایند و با آن بزرگ شده و به این ترتیب سودای قهرمان شدن در آن‌ها زنده می‌ماند. دکتر ملک اشاره کردند که متاسفانه در سرزمینی هستیم که فرد از زمانی که چشم باز می‌نماید و کتاب‌های درسی و اطراف خود را می‌نگرد، افراد

مطرحی که در عالم سیاست، اقتصاد، علم، فرهنگ، ورزش و ... که همگی مرد هستند را می‌بیند و این باور القا می‌شود که آن‌ها جنس دوم هستند و حداکثر آمال آن‌ها این می‌شود که نرده‌بانی شوند برای صعود و ترقی مردان. ایشان از مریم میرزاخانی به عنوان قهرمانی یاد کردند که تا حدودی رویاهای بانوان ریاضی‌دان را محقق ساخته و به آن‌ها انرژی تازه‌ای دمید.

سپس از حاضرین در جلسه خواسته شد تا نظرات خود را بیان نمایند که در ادامه گزیده‌ای از آن‌ها آورده شده است. در ابتدا خانم دکتر خسروی، تفکیک جنسیتی را به عنوان یک مشکل بیان کردند که گاهی می‌تواند مشکل‌ساز نیز باشد و همیشه هم پاسخ خوبی نمی‌دهد. پس از آن آقای دکتر رفیع‌پور به آمار و داده‌های پژوهشی موجود در خصوص تفکیک جنسیتی، که نشان از وضعیت بهتر بانوان ایرانی در STEM است، اشاره کرده و این را افتخاری برای جامعه ریاضی خواندند. خانم دکتر شاکری در خصوص ارتباط با صنعت و مشکلاتی که بانوان در این خصوص دارند، صحبت کردند. به نظر ایشان، ارتباط با صنعت نه تنها برای بانوان ریاضی وجود ندارد بلکه ارتباط چندانی بین صنعت و رشته‌های مختلف دانشگاه، بدون در نظر گرفتن جنسیت، نیست.

میزگرد نقش ریاضی در دانشگاه‌های نسل سوم

این میزگرد در بعد از ظهر روز سوم کنفرانس برگزار شد. سخنرانان اصلی میزگرد، دکتر حبیب شریف، دکتر کرم‌زاده، دکتر رعنایی، دکتر نبی‌پور و دکتر فخارزاده بودند. آنچه که امروزه شاهدیم، پیامدهای ناشی از گسترش بی‌رویه مراکز آموزش دولتی و غیردولتی و افزایش بی‌رویه پذیرش دانشجو در مقاطع تحصیلی مختلف، به ویژه در مقاطع تحصیلات تکمیلی و دانش‌آموختگی آن‌ها به هر طریق و به هر قیمتی است. نا امیدی از آینده شغلی و عدم وجود انگیزه در بین این نوجوانان باعث شده است تا آن‌ها بدون کمترین تلاشی، تنها به فکر اخذ مدرک افتاده و لذا بهترین لحظات زندگی‌شان را به بطالت بگذرانند. تعداد زیاد دانش‌آموختگان در کشور به جای این‌که یک فرصت باشد، برای جامعه کنونی ما به یک تهدید تبدیل شده است. وجود چهار و نیم میلیون دانشجوی جوان در کشور و ورود سالیانه آن‌ها به خیل عظیم بیکاران از بعضی جنبه‌ها یک تهدید جدی است. بهترین فرصت زمانی است که هر یک از دانش آموختگان در جامعه خود اثرگذار باشند، براساس نیاز جامعه یا در راستای حل یک مشکل کشور، ارزش جدیدی را خلق کنند که مشتری‌پسند و گسترش‌پذیر باشد. افراد مستعد، خلاق و نوآور و ارزش‌آفرین، موتور محرکه کشورهای پیشرفته‌اند، زیرا با خلق ارزش‌های جدید در جامعه باعث تحولی شگرف بوده و در ایجاد اکوسیستم کارآفرینی نقش اساسی را ایفا می‌نمایند. ریاضی‌دانان به دلیل استعدادهای نهفته‌ای که درون خود دارند از بسیاری از این ویژگی‌ها برخوردارند. اما، بیشتر آن‌ها به دلیل عدم توجه به مقوله کارآفرینی یا نوارزش‌آفرینی تنها سرگرم تحقیق و پژوهش در حوزه تخصصی خود بوده و در نهایت تنها به توسعه علمی و گسترش مرزهای دانش می‌اندیشند. هم اکنون دانشگاه‌های سراسر جهان انقلاب دوم آکادمیک را تجربه می‌کنند، انقلابی که علاوه بر ماموریت سنتی دانشگاه‌ها، یعنی آموزش و پژوهش، ماموریت سوم را نیز پیوند می‌زنند، این ماموریت دانشگاه‌های نسل سوم را ترسیم می‌کند. به عبارت دیگر، نقش مشارکت دانشگاه‌ها در توسعه اجتماعی-اقتصادی جامعه را نمایان می‌سازد. در این ماموریت دانشگاه‌ها باید نتایج و رویدادهای علمی-پژوهشی خود را در اقتصاد محلی با به‌کارگیری و آشکارسازی دانش و دیگر توانمندی‌های دانشگاه در حلقه بیرونی آکادمیک پیوند دهند. در این فرآیند، کارآفرینی نقش ابزاری را در دانشگاه نسل سوم ایفا می‌کند. با آغاز انقلاب صنعتی چهارم، همگرایی فناوری‌های فیزیکی، دیجیتالی و بیولوژیکی روی می‌دهد و اثراتی فراتر از انقلاب فناوری اطلاعات و ارتباطات را در حوزه‌های گوناگون فرود می‌آورد. این فناوری‌ها شامل هوش مصنوعی، رباتیک پیشرفته، اشیای چاپ سه‌بعدی، میانجی‌های انسان-ماشین و فناوری‌های داده‌های بزرگ می‌باشد. دانشگاه نسل سوم و دانشگاه کارآفرین بر پایه کارآفرینی استوار است و کارآفرینی در اجزای انقلاب صنعتی چهارم ساده‌تر و سریع‌تر رخ خواهد داد، زیرا موانع پیاده‌سازی ایده‌ها و خلاقیت‌های بلند پروازانه به واسطه فناوری‌های پیشرفته به آسانی انجام می‌پذیرد. با توجه به روند کند شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی و ایجاد دانشگاه‌های نسل سوم در کشور، ریاضی‌دانان کشور با ورود به این مقوله می‌توانند به بعضی از اجزای این اکوسیستم از جمله ترویج، آموزش و هدایت جوانان توجه نمایند. این استادان می‌توانند به دانشجویان در زمینه‌های خلاقیت و ایده‌پردازی و سایر مهارت‌های مورد نیاز برای برگزاری رویدادهای کارآفرینی آموزش دهند. این آموزش‌ها موجب شکل‌گیری خوشه‌های تخصصی در زمینه‌های مختلف، فضای کسب و کارهای نوپا و در نهایت شرکت‌های دانش‌بنیان خواهد شد. موارد زیر می‌تواند از اهداف ریاضی‌دانان کشور در این راستا باشد:

- تهیه نقشه راه برای اثرگذاری ریاضیات در جامعه همراه با تولید محتوای دروس بر اساس نیاز جامعه؛
- برگزاری رویدادهای کارآفرینی در ریاضیات؛

- توجه جدی به گرایش‌های میان رشته‌ای؛
- تشکیل هسته‌های پژوهشی در زمینه نرم‌افزارها و بازی‌های کامپیوتری؛
- ایجاد مراکز نوآوری و مراکز شتاب دهنده با تأکید بر ریاضیات.

سخنرانی‌های مدعو

در این کنفرانس سخنرانی‌های ارزنده‌ای توسط ریاضی‌دانان برجسته و دانشجویان دکتری ارائه شد که کتابچه کامل آن در سایت کنفرانس گذاشته شده و برای علاقمندان قابل دسترسی است. عناوین سخنرانی‌های مدعوین به شرح زیر است:

1. Assessing Teaching and Broadened-Scholarship in Certain American Institutions, **Saeed Ghahramani**, Western New England University
2. Mathematics of Digital Communications: from Finite Fields to Group Rings and Noncommutative Algebra, **Dariush Kiani**, Amirkabir University of Technology
3. Auctions, Mechanism Design, and Differential Privacy, **Mohammad Mahdian**, Google Research Center
4. Joint numerical ranges and their applications, **Vladimir Muller**, Academy of Sciences of the Czech Republic
5. Graph Coloring: Various Types, Applications and Open Problems, **Behnaz Omoomi**, Isfahan University of Technology
6. Robust Bayes Analysis, **Ahmad Parsian**, Tehran University
7. Mathematically correct error bounds using solely floating-point, **S. M. Rump**, Hamburg University of Technology
8. Examples of Groups with Collinearity, **Sayed-Ghahreman Taherian**, Isfahan University of Technology
9. پیش‌بینی، یادگیری و بهینه‌سازی برخط، **کسری علیشاهی**، دانشگاه صنعتی شریف

کارگاه‌ها

در حاشیه کنفرانس، کارگاه‌های زیر برگزار شد:

۱. کارگاه Joint numerical radius توسط پروفسور Vladimir Muller،

۲. کارگاه

Error-free transformations and accurate numerical computations

توسط پروفسور Siegfried Rump ،

۳. کارگاه

A case study workshop on scholarships of application, integration, and teaching

توسط پروفسور سعید قهرمانی،

۴. کارگاه ریاضیات، دانشگاه نسل سوم و انقلاب صنعتی چهارم توسط دکتر ایرج نبی‌پور،

۵. همچنین در طول برگزاری کنفرانس، کارگاه ریاضی توسط جناب آقای بهمنی‌راد از دبیران آموزش و پرورش برای شرکت‌کنندگان برگزار شد.

مراسم اختتامیه

در ابتدا دکتر علیرضا نعمت‌الهی، رئیس محترم دانشکده علوم دانشگاه شیراز، از حضور شرکت‌کنندگان برای حضور در پنجاهمین کنفرانس تشکر و قدردانی نمودند و آرزو کردند که بهره کافی را از مطالب ارائه شده در کنفرانس برده و اوقات خاطره‌انگیزی از شهر حافظ و سعدی داشته باشند. همچنین از این که برگزارکنندگان کنفرانس به اهداف عالیه خود، که همان ایجاد ارتباط بین پژوهشگران و آشنا نمودن آن‌ها با پیشرفت‌های جدید در زمینه‌های مختلف ریاضی است، دست یافته‌اند اظهار خرسندی نمودند.

در ادامه به مشکلات جامعه به خصوص گرایش بی حد و مرز دانش‌آموزان دوره‌های متوسطه به رشته علوم تجربی پرداختند و این که بی‌توجهی به بازار کار و وضعیت اشتغال دانش‌آموختگان رشته‌های ریاضی به این معضل دامن زده است، اشاره نمودند. همچنین بر

نقش برگزاری این چنین کنفرانس‌هایی با اهداف آشنایی و افزایش آگاهی جامعه از قدرت نفوذ ریاضیات و حل معضلات تأکید کردند. سپس جناب آقای دکتر واعظ پور، رئیس محترم انجمن ریاضی ایران، سخنان خود را با جمله «به نام خداوند آفریننده اعداد که دائم به کار هندسه مشغول است و عالم زیبای هستی را با علائم ریاضی نگاشته است» شروع نمودند و در ادامه از طرف شرکت‌کنندگان و انجمن ریاضی ایران از برگزارکنندگان دانشگاه شیراز که میزبانی پنجاهمین کنفرانس ریاضی ایران را داشتند قدردانی کردند. در خاتمه تأکید کردند که شرکت در کنفرانس تنها به منظور ارائه مقاله نیست و هدف از برگزاری کنفرانس‌ها بیشتر دید و بازدیدهای علمی و بحث‌های حاشیه‌ای کنفرانس است که در بسیاری از مواقع مفید است. پس از پایان سخنرانی رئیس انجمن ریاضی ایران، قسمت‌هایی از اولین کنفرانس ریاضی ایران به صورت کلیپ پخش شد. سپس دبیر پنجاهمین کنفرانس ضمن تشکر از شرکت‌کنندگان، از عوامل اجرایی، کمیته‌های علمی و اجرایی، شامل اعضای هیأت علمی، کارکنان، دانشجویان و پرسنل خدماتی تشکر و قدردانی نمودند. دکتر عبدالهی از حمایت‌های رئیس محترم دانشگاه شیراز و سایر مسئولین دانشگاه سپاسگزاری کردند. ایشان همه افراد به خصوص دانشجویان تحصیلات تکمیلی را به رعایت اخلاق علمی و حرفه‌ای توصیه نموده و نمونه‌هایی از تلاش‌های کمیته علمی و معیارهای آن‌ها برای در نظر گرفتن اخلاق حرفه‌ای توسط نویسندگان را ذکر نمودند. در پایان بیانیه کنفرانس توسط ایشان قرائت شد.

در ادامه، با توجه به این که پنجاه و یکمین کنفرانس ریاضی ایران از ۱۷ تا ۲۰ شهریورماه ۱۳۹۹ در دانشگاه کاشان برگزار می‌شود، دکتر بهرامیان به نمایندگی از دانشگاه کاشان از علاقمندان جهت شرکت در این کنفرانس دعوت به‌عمل آورند.

در قسمت بعدی از عوامل اجرایی دانشجویی با اهدای لوح تقدیر قدردانی به‌عمل آمد. پس از آن جناب آقای دکتر شادمان، استاد دانشگاه تهران، جنبه‌های مثبت و ماندگار پنجاهمین کنفرانس، از جمله جو صمیمی، گشاده‌رویی و مهمان‌نوازی عوامل، نظم و ترتیب در قسمت علمی، برگزاری مراسم نکوداشت دکتر وصال و دکتر بهبودیان، میزگردها و استقبال از آن و بیانیه کنفرانس را برشمردند. همچنین ایشان اذعان کردند که در این کنفرانس، همان‌گونه که در بیانیه نیز آورده شده، تکیه بر کیفیت و گریز از کمیت ملاک عمل بوده است و پیشنهاد دادند همان‌گونه که بیانیه کنفرانس تهیه شده است، هر کدام از ریاضی‌دانان نسخه‌ای مشابه این بیانیه و کارساز برای خودشان نوشته و اجرا نماید.

بیانیه پنجاهمین کنفرانس ریاضی ایران

پنجاهمین کنفرانس ریاضی ایران ۴ تا ۷ شهریور ماه ۱۳۹۸ با حضور تعداد کثیری از پیشکسوتان، صاحب‌نظران و پژوهش‌گران جامعه علمی ریاضی کشور، در دانشگاه شیراز برگزار شد. در این کنفرانس، علاوه بر سخنرانی‌های تخصصی، سه میزگرد با عناوین «راه‌های اعتلای ریاضی در کشور»، «ریاضی و نقش آن در دانشگاه نسل سوم» و «زنان در ریاضیات و صنعت» برگزار شد. همچنین نکوداشت جناب آقای دکتر بهبودیان و زنده‌یاد دکتر منوچهر وصال با حمایت و مشارکت بنیاد ملی نخبگان استان فارس اجرا شد. از دیگر برنامه‌های این کنفرانس برگزاری بزرگداشت نیم قرن فعالیت انجمن ریاضی ایران بود.

شرکت‌کنندگان در این کنفرانس نظرات خود را به صورت بیانیه زیر اعلام می‌نمایند. امید است با پیگیری انجمن ریاضی ایران و همکاری مسئولین این موارد در نظر گرفته شود:

- ارزیابی یکسان فعالیت‌های پژوهشی بدون در نظر گرفتن تفاوت ماهیت رشته‌ها مورد تأیید نیست و ما معتقدیم آسیب فراوانی به کیفیت پژوهش در ریاضیات وارد آورده و می‌آورد،
- تکریم از پیشکسوتان و بزرگان جامعه علمی کشور، قدردانی از زحمات ایشان بوده و موجب دلگرمی نسل جوان می‌شود،
- لازم است مأموریت دانشگاه‌ها با توانمندی آن‌ها متناسب شود،
- بها دادن به کمیت دستاوردهای پژوهشی منجر به سوق افراد به نشر آثار کم ارزش و تباهی اخلاق علمی می‌گردد.
- بعضی از ریشه‌های بی‌علاقگی به علوم پایه، به ویژه ریاضیات به شرح زیر است:

- مبهم بودن آینده شغلی دانش‌آموختگان رشته ریاضی،
- افزایش بی‌هدف و بی‌کیفیت مراکز آموزش عالی دانشگاهی، بدون درنظرگرفتن نیازهای جامعه،
- نارسایی نظام گزینش دانشجو از طریق آزمون‌های ورودی غیراستاندارد در تمام مقاطع، از دبیرستان تا دانشگاه،
- کاهش شأن اجتماعی استادان، دبیران و معلمان، ناشی از وضع معیشتی نابسامان.

* دانشگاه شیراز